

**ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ
ҚУЛЕЗМАЛАР ИНСТИТУТИ**

ШАРҚ КЛАССИКЛАРИ МЕРОСИДАН

**НОДИРА
ШЕЪРИЯТИДАН**

**Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг нашриёти
Тошкент — 1979**

Редколлегия: Х. С. Сулаймонов, Ш. М. Шомухамедов, Ж. Жабборов, Б. С. Пармузин, И. Ш. Шогуломов.

Т у з у в ч и ва сўз боши муаллифи
филология фанлари доктори
Маҳбуба Қодирова

Китобча XIX асрнинг биринчи ярмида яшаб, ижод этган истеъдодли шоира Нодиранин: лирик асарларидан танлаб олинган газал, мухаммас, мусаммак, таржиъбакд, фироқнома каби шеърларидан ташкил топган. Шоиранинг форсий газаларидан ҳам намуналар берилди.

Расмларни Ўзбекистон халқ рассоми Қутлуғ Башаров ишлаган

70403—3
Н М — 357(06) — 79

© Издательство ЦК КП Узбекистана, 1979.

НОДИРА

Ўзбек адабиёти тарихида ўзига хос овоз соҳиби бўлган Нодира бой лирик мероси билан кенг шуҳрат топди. Шоира ўзбек ва форс-тожик тилида шеърлар ёзди. У ўзбекча асарларида Нодира Комила, форс-тожик тилидаги шеърларида Макнуна, Нодира тахаллусларини қўллаган.

Нодира XIX асрнинг биринчи ярмида Ўрта Осиёда феодал зулм ғоят кучайган, илғор фикрларга қарши хурофотнинг хуружи ниҳоятда авжга чиққан бир даврда яшаб ижод этди. Шоира шеърларида ҳаётини гўзаллик, чуқур инсоний туйғулар куиланди, хусусан уларда асрлар давомида истибод остида яшаб келган, инсонлик гурури, қадр қиймати поймол қилинган ўзбек аёлларининг оғир қисмати, бу қисматга қарши дил нидоси, шахс эрки, маърифатли ҳаёт йўлидаги орзу, умид ва интилишлари ифода этилди.

Моҳлар ойим Нодира 1792 йили Андижонда тугилди. У ўткир зеҳни, нозик табиати ва шоирона салоҳияти билан тенгдошларидан ёшлигидаёқ ажралиб турган. Шоира кўпроқ хусусий мутолаа билан шуғулланди. Ўзбек, форс-тожик адабиёти намоянадалари асарларини қўнт билан ўрганди. Нодира ҳаётининг кўп қисми Қўқонда, сарой доирасида, адабиёт аҳли давраларида кечди. Нодира ўттиз ёшларида умр йўлдоши Умархон вафот этди. Шундан сўнг шоира маълум даражада мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида бевосита иштирок қилди.

Нодира классик адабиёт, халқ оғзаки ижодиётига хос яхши фазилатлардан ўрнак олди. У инсонпарварлик, маънавий камолотга интилиш туйғуларини юксак бадиий ифодаларда бера олди. Классик

поэзиянинг гўзал намуналари бўлмиш Нодира адабий мероси бизгача алоҳида девонлар, баёзлар, қўлёзма дафтарлар орқали етиб келган.

ЎзССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти, Қўлёзmalar институти фондларида Нодиранинг ўзбек ва форс-тожик тилларида битилган девонлари, шоира шеърлари киритилган баёзлар сақланадики, уларда муаллифнинг 10 минг мисрага яқин лирик мероси жамлангандир. У классик поэзиянинг ғазал, мухаммас, мусаддас, мусамман, таржиъбанд, таркиббанд ва фиरोқнома каби жанрларида қалам тебратди.

Нодира Ҳофиз, Лутфий, Алишер Навоий, Фузулий, Бедил каби Шарқ адабиёти улуғ сиймолари анъаналаридан ижодкор аёл қалбининг поэтик туйғуларини акс эттиришда самарали фойдаланди. Шоира айниқса Навоий ижодига алоҳида эътиқод билан қаради, ундаги илғор ғоялардан илҳомланди. Нодиранинг Навоий ғазалларига боғланган мухаммас ва татабуларида мутафаккир шоир ижодидаги жаҳолат ва худбинликни қораловчи сатирик кайфият яққол сезилиб туради. Нодира ўз даврининг қатор масалалари тўғрисида фикр юритар экан, унинг халқларварликка, адолатга интилиш йўлидаги хатти-ҳаракатлари маълум даражада чекланган эди. Юқори табақага мансуб бўлган шоира жамиятдаги қарама-қаршилик социал тенгсизликнинг натижаси эканлигини англаб етмади. Шунга қарамай Нодира, ёвуз ниятларни амалга оширишга уринувчи худбин ҳукмдорларнинг шахсиятарастлигига зид ўлароқ, инсоф ва адолатни, инсон қадр қийматини улуғлашни ўз олий мақсади деб билган Навоий каби салафлари изидан борди. Масалан, Алишер Навоийнинг улуғ, покиза инсон ва унинг юксак фазилатларига мадҳия тарзида яратилган:

Бу гулшан ичраки йўқтур бақо гулига

сабот,

Ажаб саодат эрур қолса яхшилик бирла

от —

каби мисраларидан илҳомланиб Нодира:

Ушо оқилки, айлаб яхшилик бунёдини
маҳкам.

Ўтар бу дайри фонийдин ўзини некном
айлаб,—

дейди.

Нодира муҳаббат, вафо ва садоқатни тараннум этди. Шоира муҳаббат мавзуини қаламга олар экан, муҳаббат — бу инсон табиатидаги покиза туйғудир, деб билди. Унинг лирик қаҳрамони номус ва ҳаёни ниҳоятда юксак тутган, севгида ифбат ва одоб сақлашга аҳд қилган садоқатли аёлдир, вафодор дўстдир.

Шоира учун ишқ ҳаётини асосга, кенг ижтимоий маънога эга. Шоира ўзини ишқ ойинаси деб атади, бу ойинада эса инсоннинг ҳаётга қараши, яшаган даври адолатсизлигидан зорланиши, эрки ва овози чекланган, бўғилган инсоннинг дарду фиғони, унинг истаги, орзуси, умид ва интилиши ўз ифодасини топти.

Шоира катта журъат билан «Муҳаббатсиз киши одам эмасдур» дея «муҳаббат шевасини ошкоро» куйлади. Ўз таърифидаги «Иқбол баёзи»га:

Ишқ аҳлининг хотири бўлуб хуш андин,
Мақбули табиати халойиқ бўлғай,—

деб зўр умид ва ишонч билан қаради.

Нодира ижодидаги илғор фикрлардан баҳраманд бўлган Дилшод, Анбар отин каби талантли шоиралар уни устоз сифатида эъзозладилар. Зокиржон Фурқат, Нодим, Рожий Хўқандий каби XIX асрнинг иккинчи ярмида яшаган прогрессив йўналишдаги шоирлар Нодира қиёфасида инсоннинг орзу-умидларини, юксак туйғуларини жозибали мисраларда куйлаган талантли ижодкорни кўрдилар, унинг илғор қарашларини ўз асарларида такомиллаштирдилар.

Тарқоқ феодал даврининг энг даҳшатли иллати—амирлик ва хонликлар ўртасидаги зиддиятлар ажойиб шоиранинг фожиона ўлимига сабаб бўлди. Нодира 1842 йилда Бухоро амири Насрулло томонидан қўқон босиб олинган вақтда икки ўғли билан ваҳшиёна қатл этилди.

Нодира ижоди ва ижтимоий фаолияти Совет даврида кенг ўрганилди. Академиклар В. Зоҳидов, В. Абдуллаев, проф. А. Қаюмовларнинг Нодира

ижодий фаолиятини тадқиқ этишдаги илмий ишлари алоҳида аҳамиятга молик. Шоиранинг форс-тожик тилидаги мероси ҳам ўқувчиларга етиб борди. Рус тилига таржима этилган Нодира шеърлари СССР ва чет эл китобхонларига ҳам манзур бўлмоқда.

Умидимиз борки, иқболимиз қуёши чиқажак,
Зиндон қоронғуликлари ҳам охир ниҳояга
етажак, —

деб яхши кунларни орзу қилган шоира ижодидаги юксак гуманистик мазмун замондошларимиз учун ниҳоятда қадрлидир.

МАҲБУБА ҚОДИРОВА.

ҒАЗАЛЛАР

Эй сарви снҳи бўйлиғим, эй қомати зебо,
Келким, кўзум ойинаси муштоқи тамошо.

Ул кунки, висолниг чаманин сайр этар эрдим,
Манзури назар эрди менга ул қади боло.

Айдимки, қачон бўлғуси кўйинигда маконим,
Ошиққа, деди, ҳожат эмас манзилу маъво.

Куйдурди чаман гулларини рашк ўти бирла
Ул ғунчай хандон ила ул наргиси шаҳло.

Ул зулфи диловез муанбар гирехидин
Ҳар кимни тушиб бошиға бир ўзгача савдо.

Ҳар сабзау сунбулки, бу гулшанда чекар бош,
Мўйи сари Мажнундуру ё турран Лайло.

Вайронада оқилға нқомат на муносиб,
Сарманзили осойиш эмас арсан дунё.

Ҳижрон ғамидин ташна лабу хаста жигармен,
Соқий, карам айлаб, менга тут соғари саҳбо.

Кўзгу каби ҳайронларинга арзи жамол эт,
Дийдоринг учун Нодирадур волау шайдо.

* * *

Юзинг фаррух, жамолинг руҳафзо,
Хатниг Хизру лаби лаълинг Масиҳо.

Мени девона қилди иштиёқинг,
Сочинг занжиридия бошимда савдо.

Жамолинг мусҳафин қилдим тиловат,
Қошинг бисмиллаҳидур анда туғро.

Дами тиғинг менга вақти шаҳодат
Эрур албатта шарбатдин гуворо.

Малоҳатли юзинг моҳи мунаввар,
Жамолинг офтоби олам оро.

Жаҳон айши ғаниматдур неча кун,
Вафо қилмас кишига мулки дунё.

На Ширин қолди оламда, на Фарҳод,
Қани Юсуф, қаён кетди Зулайхо?

Кўнгул, ишқ ичра бўлма бетаҳаммул,
Ки васлу ҳажр аро қилғил мадоро.

Манга, эй Нодира, қисмат бу эркан,
Азал кундин бўлубдур ишқ пайдо.

* * *

Эй меҳри жамолинг олам оро,
Заррот юзингга масту шайдо.

Эй ҳусн риёзида қадинг сарв,
Ул сарв уза сунбулинг сумансо.

Келким назаримга, эй парирў,
Девонага бир дам эт тамошо.

Сен уйқуда масту ноздурсен,
Мен дард била ғарибу танҳо.

Тун кеча фиғону нолишимдин
Кўйинг ити ичра тушди ғавго.

Сен қайси диёр азмин этдинг,
Келмас хабаринг бу ерга асло.

Оҳим ўқиға қадим камондур,
Бу ўқни нишонидур сурайё.

Мажнун нега Лайли таркин этсун,
Юсуфни унутмади Зулайхо.

Қайдин сени Нодира унутсин,
Бу сўз на муносиб, эй дилоро?

* * *

Эй юзинг қиблаи арбоби сафо,
Сари кўйингда кўнгул қибланамо.

Каъбан кўйинг эрур такагоҳим,
Кўз ёшим замзам ўшал Каъба аро.

Сурма осо қадаминг туфроғи
Хира бўлгон кўзима берди зиё.

Туттиёдур менга нақши қадаминг,
Ки кўзим ойинаси топти жило.

Бўлса то умри ҳаётим боқий,
Мени илгимдуру домони вафо.

Дўстлар айшу фароғат била хуш,
Бўлди душман ҳадафи тийри бало.

Ҳар ким ўз рутбасидин лоф урар,
Бу маротибда мақоминг аъло.

Домани ёр иликдин кетди,
Нодира, пироханим бўлди қабо.

* * *

Мархабо, эй пайки султон, мархабо,
Худхуди мулки Сулаймон, мархабо.

Талъатинг фаррух, муборак мақдаминг
Қилди кулбамни гулистон, мархабо.

Хўб келдинг, яхши келтирдинг хабар,
Айладинг дардимға дармон, мархабо.

Бўлди мавзун қоматингдин мунфанл,
Сарвони боғи ризвон, мархабо.

Қилғасен ул моҳ меҳрин ошкор,
Субҳ янглиғ пок домон, мархабо.

Мужда келтирдинг висоли ёрдин,
Топти таскин дарди ҳижрон, мархабо.

Кел бери, то хоки пойингни қилай
Тўтнён чашми гирён, мархабо.

Қўй кафи пойингни дийдам устина,
Бир дам, эй сарви хиромон, мархабо.

Нодира, ҳар сўзки нишо айлади,
Айди анга аҳли даврон, мархабо.

* * *

Эй хушо, пиша аро оби ҳаёти ҳукамо,
Ким ани ҳар киши нўш этса бўлур Хизрнамо.

Ҳукамо ишқ маризига буюрмиш майи ноб,
Ҳажр дардиға демишлар бу муфарриҳни даво.

Бўлди гул мавсуми, майкадалар жонибидин
Муждан айшу тараб еткузадур боди сабо.

Гусса паймонасида хуни дил ошом айлар,
Бодадин ҳар кишиким айлар эса истиғно.

Зоҳид, гар десанг ишқ аҳлиға расво бўлмай,
Демағил майкада авбошиға кўп чуну чаро.

Бода муштоқиға лутф ила қадаҳ тут, соқий,
Йўқса Жамшидға ҳам айламади жом вафо.

Нодира, жоми муҳаббатни лабо-лаб ичибон,
Мастлиғ бирла ғилай ишқ намозини адо.

* * *

Юзунг ёдида қилдим бу кеча оҳи саҳар пайдо,
Кавокиб хирманиға бўлди ул ўтдин шарар пайдо.

Ниҳоли сабрима лаълинг хаёли бирла сув бердим,
Ажаб йўқ, бўлса гар бу нахлдин ширин самар
пайдо.

Шараф топди мамолик шоҳи дарёдил вужудидин,
Асолағ махзанидин бўлди ул олий гуҳар пайдо.

Зиҳи шоҳики давлат файзидин огоҳ ўлиб қилмиш
Жавоҳир сурман тавфиқдин нури назар пайдо.

Таҳаммул уйлаким бесабрлиғ талх этти комингни,
Бўлур сабр этсанг аччиқ ғўрадин шаҳду шакар
пайдо.

Меннинг ёрим ажаб нозик мизожу бемурувватдур,
Белин қатлимға боғлабдур вале эрмас камар пайдо.

Нужум эрмас фалакда шуълаи оҳим шароридур,
Ки бу кошона ичра бўлди андин зебу фар пайдо.

Кўнгул мажнунини зулфингни занжириға банд
эттим,
Сурук атфол ичинда бўлмағай деб шўру шар пайдо.

Ажаб йўқ, Нодира парвоз қилса ёр кўйиға,
Ки бўлмиш танда фурқат ўқларидин болу пар
пайдо.

* * *

Назар аҳли савдоларини хатнинг қилди лавҳи
жамола пайдо,
Нетонг айласа дуди оҳим қамар даврида ҳола
пайдо.

Сочинг сунбулидин ададсиз гиреҳлар тушубдур
кўнгул риштасиға,
Ки юздин бирин зоҳир этсам қилур жаъди мушқин
кулола пайдо.

Менинг қиссаи рўзгорим фаровон ғами ҳажринг
афсонасидек,
Ки бир нуктасин шарҳ қилсам бўлур неча дафтар
рисола пайдо.

Юзинг ойини ҳайратидин эрур бадри тобон қаро
доғлиқ,
Қошинг нунидин воқиф эрдикки ожизлиғ ўлди
ҳилола пайдо.

Сиришқим саҳобия имдодидин дилкушодур
муҳаббатни дашти,
Кўнгул доғини этсам баён, бўлур ул биёбонда лола
пайдо.

Солиб ҳажр тан мулкина зилзила, деди қилма
даври фалакдин гила,
Недур чоран дардим, эй Нодира, фироқ ўлди ногаҳ
висола пайдо.

* * *

Сунма май, эй соқийи даврон, манга,
Ким насиб ўлмиш азалдин қон манга.

Ёр жавридин шикоят қилмазам,
Ким эрур бир важҳи истиҳсон манга.

Нола бир дилсўз ёримдур менинг,
Ҳамнишиндур дийдан гирён манга.

Мушқил ншдур дарди ҳижрон кулфати,
Ераб, ул мушкилни қил осон манга.

Дашту саҳроларни қилдим ихтиёр,
Бўлди Мажнун қиссаси бурҳон манга.

Оҳ, найлай ўтти даврони висол,
Бевафолиқ айлади даврон манга.

Мунтазирдурмен ҳамиша Нодира,
Бир қиё боққайму деб жонон манга.

* * *

Лабинг шаҳди нобиға жошим фидо,
Хиромон қадингга равоним фидо.

Фироқинг висол аҳлидин жон олур,
Висолингга жону жаҳоним фидо.

Белу оғзида қолди ваҳму гумон,
Нетонг, ўлса ваҳму гумоним фидо.

Агар филмасал меҳр ила моҳдур,
Қилай сенга, эй меҳрибоним, фидо.

Ики лаъли нобингни ёқутиға
Ики чашми гавҳарфишоним фидо.

Қадинг сарви нозиға, эй гулбадан,
Тани лоғари нотавоним фидо.

Не ғамдур менга ишқ аро, Нодира,
Агар бўлса жононға жоним фидо.

* * *

Жилва кўрсатди чу ул сарви дилоро боғ аро,
Чашми қумри бўлди бир чашми тамошо боғ аро.

Сурмагун чашми назар солди гулистон аҳлина,
Ҳасратидин қолди наргис кўзи шаҳло боғ аро.

Орази гулгун ила қилди чаман сори хиром,
Гул яқосин чок айлаб, бўлди расво боғ аро.

Сарви гулрухсорим ила базми ишрат деб баҳор
Сарв бирла гулдин этди жоми мино боғ аро.

Лола янглиғ доғ бўлди гул жамоли рашкдин,
Доғлиқ гуллардин ўлди сайри саҳро боғ аро.

Нахли қадди хижлатидин бўлди сув сарви равон,
Айлади фавворалар жорий саропо боғ аро.

Сайр учун қўйғай қадам деб сабзан хобидадин,
Ҳар тараф бир фарши маҳмалдур муҳайё боғ аро.

Кўрди ул сарви дилоро қомати мавзунини,
Сарв қаддин қилди қумрилар таманно боғ аро.

Сен букун хандонсен, эй гул, Нодира дилдорсиз
Йиғламоқдиндур булутлардек муҳайё боғ аро.

* * *

Ғунчадек оғзи аро ул лутфи гуфтори ажаб,
Сунъ илги йўқдин изҳор айлаган бори ажаб.

Олди кўнгул қушларин ҳар лаҳза мушкин турраси,
Боли шоҳиндурки, сайд айларда таррори ажаб.

Баски Мажнундир анинг ҳусниға гулшан гуллари,
Ғунчалардиндур чаман бўйнида тумори ажаб.

Айлади ошуфта табъимни паришон турраси,
Қилди бахтимни қаро холи ситамкори ажаб.

Кўзидин озурдадурмен, қошидин озурдароқ,
Зор аҳволимға озор узра озори ажаб.

Ҳар қачонким ноз этиб чиқса майи гулфом ичиб,
Қон тўкар майдек дамо-дам чашми ҳумори ажаб.

Ер васли бирла одат айлаб эрдим, Нодира,
Андин айру менга бир дам сабр изҳори ажаб.

* * *

Тийрадур субҳи нашотим, соқие, келтур шароб,
Шоми ҳижрон зулматида жоми майдур офтоб.

Моҳи тобон юзлимим, ҳар лаҳза ёд этсам сени,
Дуд бағримдин чиқар ўт ичра тушгандек каоб.

Банд этиб зулфинг аро кўнглимни озод этганинг
Қуш учургандек эрур боғлаб аёғига таноб.

Кошки, оҳим насимидин таҳаррук айласа,
Ерким рухсориға гул баргидин солмиш ниқоб.

Ҳажр ошуби балодурким, ани ташвишидин
Қатраи сиймоб янглиғ кўнглум айлар изтироб.

Шод эди ул шоҳи даврон васли бирла хотирим,
Айш даврониға солди даври гардун инқилоб.

Бевафолардек сени ҳаргиз фаромуш айламас,
Нодира ёднингни айлар то дами явмулҳисоб.

* * *

Гулға десам йўқ кафи пойнингга тоб,
Дийдама қўй, эй бути заррин, рикоб.

Ташқари чиқма кечалар, ҳашр ўлур
Чиқса ярим кечада гар офтоб.

Ғарқан хуни жигар ўлди таним,
Қон ёш ила мўйи сар этдим хизоб.

Турфа саволе лабидин сўрди ёр,
Жон берайин бўлмаса ширин жавоб.

Сурати девор каби бўлмишам,
Ҳасрати дийдор ила бехўрду-хоб.

Жонима қасд айлар эсанг қил, валеқ
Тишлама лаълингни қилурсан итоб.

Мойили зулм этма кўзинг туркини,
Йўқса қилур мардум уйини хароб.

Бу кеча майхонани даргоҳида
Пирн муғондин тиларам фатҳи боб.

Айламадинг, эй бути паймоншиқан,
Нодирани васлинг ила комёб.

* * *

Ғазаб бирла нигорим ўтди ёнимдин шитоб айлаб,
Юзин кўргунча ўлдурди мени ҳажри азоб айлаб.

Пари янглиғ назардин чехра пинҳон этди ул
маҳваш,
Фироқу ҳажр жомидин мени масту хароб айлаб.

Кўнгул шодоб эрди журъан жоми висолидин,
Солиб ҳижрон ўтига кетти бағримни кабоб айлаб.

Мурувват айла, жоно, сендин айру тийрадир шомим,
Ёрут кулбамни бир тун оразингни офтоб айлаб.

Ичармен май дамо-дам ёр лаълини хуморидин,
Мени майхонадин манъ этма зоҳид нҳтисоб айлаб.

Ҳисоб этмоққа чарх анжумларин бор эҳтимол анда,
Менинг доғи дилимни лек бўлмайдур ҳисоб айлаб.

Лабидин айру қон ютмоқ ишимдур борғил, эй
соқий,
Менга беҳуда кулфат берма таклифи шароб айлаб.

Вафо сарлавҳи узра Нодира мавзун каломини
Езар, таҳсини шеъри хисрави олий жаноб айлаб.

* * *

Ер лаълин ёд этармен гунчан хандон кўруб,
Сабзан хат соғинурмен боғ аро райҳон кўруб.

Сабзан хат лаъл нобинг узра маъво айлади,
Хизр қилғондек ватан сарчашман ҳайвон кўруб.

Дард жонкоҳу дамо-дам оҳу аҳволим табоҳ,
Раҳми келгайму менга бу ҳол ила султон кўруб.

Соврулурман ҳажр водийси аро, Мажнун мени
Гирдбод айлар гумон, дашт узра саргардон кўруб

Кеча лаъли ҳажридин ўлмоқ менга душвор эди,
Юз таҳайюр бирла илгин тишлади жонон кўруб.

Рашкдин юз фитна барпо айлади даври фалак,
Кўзларим ойинасин ёр олдида ҳайрон кўруб.

Тонг эмасдур бўлса оз муддатда устоди суҳан,
Нодира ашъориға таҳсин этар, Салмон кўруб,

* * *

Берай жон висол ичра, эй нўшлаб,
Фироқингда токай қилай тобу таб.

Жамолинг менга муддао субҳу шом,
Висолинг менга орзу рўзу шаб.

Агар келса бошимға тиғи ажал,
Қилурманму йўлингда тарки талаб.

Қадинг мисраи шўху баржастадур,
Бўлуб ҳусн девонидин мунтахаб.

Мени зор Фарҳоду Мажнун нажод,
Эрур ёр Ширину Лайли насаб.

Не маҳфилда шаҳду шакар ёладинг,
Ки бир-бирга часпондурур икки лаб.

Фироқида шамъи шаби ҳажрмен,
Эмас куймагим, Нодира, бесабаб.

* * *

Кетмади мендин қадаҳ бирла хумори офтоб,
Субҳ янлиғ тортадурман интизори офтоб.

Сарф қилғумдур онн(нг) жоми висоли нақдина
Гар муяссар бўлса лаъли обдори офтоб.

Моҳрўларни юзинг ойи мусаххар айлади,
Мунча бўлмас анжум ичра иқтидори офтоб.

Оразинг май тобидин бўлди назокат дастгоҳ,
Турфа гуллар зоҳир этди навбаҳори офтоб.

То юзинг ойи намоён бўлди ҳусн афлокида,
Рашк ўтидин тийра бўлди рўзгори офтоб.

Гар кўзим ҳуснинг чароғидин мунаввар бўлмаса,
Равшан этмас партави нури шарори офтоб.

Нодира, оҳим синонидин таваҳҳум тортибон,
Чарх майдонидадур чобуксувори офтоб.

* * *

Сайд этди мени ул ики қуллоб,
Бўйнимда каманди зулфи пуртоб.

Қошнини қиличиға бўйин сун,
Ошиққа будур тариқи одоб.

Гулхан кулида фароғат этган
Қилмас ҳаваси самуру санжоб.

Гирдоб эрур кўзимни ёши,
Ошиқни ҳалок этар бу гирдоб.

Ором топарму чарх даври,
Доим ҳаракат этар бу дулоб.

Олам элида вафо топилмас,
Бу гавҳар эрур жаҳонда ноёб.

Қондур жигарим лабидин айру,
Келтур менга, соқиё, майи ноб.

Ушшоқ мисоли корвондур,
Ул қофилада эрур вафобоб.

Еш ўрнига, Нодира, кўзимдин
Ҳажрида оқар мудом хуноб.

*

Агар гулшанга келса сарви гулрўйим хиром айлаб,
Югургай сарву гул юз марҳабо бирла салом айлаб.

Хиромон келди ёру қомати таъзимига беҳуд
Йиқилдим соядек, ердин турарга илтизом айлаб.

Қилурга кундузимни кеча хуршиди жамол узра,
Паришон айлади гисуларни, субҳимни шом айлаб.

Саҳи қадлар паноҳи, гулжабинлар подшоҳисен,
Чаманда сарвини озод этар қаднинг ғуллом айлаб.

Хушо оқилки, айлаб яхшилиқ бунёдини маҳкам,
Ўтар бу дайри фонидин ўзипи некном айлаб.

Масиҳ азми сипеҳр айлаб қуёшга бўлди ҳамсоя,
Бўлур ҳиммат била афлок устида мақом айлаб.

Ғизоли умрким ваҳшатдадур, пайваста рам бирла
Бўлурму юз минг афсун бирла бу ваҳшийни ром
айлаб.

Кўнгул сайд эткали омода қилмиш ишқ сайёди,
Парирулар каманди ҳалқан зулфини дом айлаб.

Қалам таҳрир этарда найшакардин бўлса тонг
эрмас,
Лабинг васфийи айлар Нодира ширин калом айлаб.

* * *

Соқий, менга қадаҳ тут бу дайр аро лабо-лаб,
Зухд аҳлидин ўсондим, тутдим сенинг-ла машраб.

Хуснинг тажаллисидин бетоб моҳрўлар,
Андоқки зоҳир ўлмас хуршид чиқса кавкаб.

Еримни васли бирла олам мунаввар эрди,
Бор эрди моҳи тобон хуршидга муқарраб.

Мажнуни бенавони таклифи жоҳ қилма,
Ким телбалар бошида йўқдур ҳавоий мансаб.

Муҳтожи даргоҳингмен юз минг умид бирла,
Мен қулни бу эшикдин навмид қилма, ёраб.

Тиғи забонинг ўлди мифтоҳи ганжи дониш,
Алломаи замондур олингда тифли мактаб.

Қил, Нодира, муяссар шўри жунун жаҳонда,
Ишқу муҳаббат ўлди ошиққа дину мазҳаб.

* * *

Чиқди ул гулгун қабо майдон аро жавлон этиб,
Ғамза тиғи бирла ошиқни юрогин қон этиб.

Маҳвашим майдон аро бепарда жавлон айлади,
Эл кўзин ойинадек дийдорига ҳайрон этиб.

Новаки мижгонлари қатлимга тиркиш боғламиш,
Чоклиғ кўнглумни қоши ёсиға қирбон этиб.

Бўйлаким мумтоз эрусен барча султонлар аро,
Шод қилғил бандаларининг кўнглини эҳсон этиб.

Мубталомен то асирн зулфи пуртобинг бўлай,
Қил мени озод бошинг узра саргардон этиб.

— 21 —

Боқмадинг бир лутф ила, эй бемурувват сангдил,
Нодира ҳажрингда йиғлар нолау афгон этиб.

* * *

Мен ки қолдим ҳажр вайронда бесомон бўлуб,
Ёр келмас кулбан вайронима меҳмон бўлуб.

Дашту саҳродин суроғингни тополмай дард ила
Айлаиб келдим яна ғам уйига ҳайрон бўлуб.

Шарбати лаълинг хумори бирла чандон йиғладим,
Қатра-қатра кўзларимдин оқти бағрим қон бўлуб.

Васл аро мағрур эдим дийдорига, шони фироқ
Ўртади жисмимни охир, оташи ҳижрон бўлуб.

Айласам девоналиғ айб этмангизким, ул пари
Ғойиб ўлмишдур назардин жилваси пинҳон бўлуб.

Нодира, ул меҳри тобон шавқида қилдим жунун,
Ошкоро бўлди ишқим шуҳран даврон бўлуб.

* * *

Юзингдур қиблан аҳли муножот,
Жамолинг шамъиндин равшан харобот.

Бугун майхонада саҳбо қилур жўш,
Эрур пирн муғондин бу каромот.

Суроҳи қул-қулни айлар мукаррар,
Бўлур бу чор қулдин дафъи офот.

Чу ҳақ маъжуд эрур, олам адам бил,
Сулук аҳлиға будур нафъю исбот.

Кўтармак тоғни осон эмасдур,
Мену ҳижрон ғами ҳайҳот-ҳайҳот.

Мени ҳолимға йиғлар ошинолар,
Эрур ҳайрон менга бегонадин ёт

Жаҳонда, Нодира, ишқ ихтиёр эт,
Муҳаббатсиз кечургон ҳайф авқот.

* * *

Рафиқо, менга бир дам дўстлиғ расмини изҳор эт,
Ки мен бордим ўзимдин, ёр агар келса хабардор эт.

Қачон ишқ аҳлини ўлтурмоғини ихтиёр этсанг,
Жафо тиғи бирла аввал менниг бағримни афгор эт.

Ҳақорат бирла, эй соқий, боқар майхона аҳлига,
Суниб бир жом май зоҳидни анда нақши девор эт.

Менниг ҳолимға йиғлар дашту саҳроларда
ваҳшийлар,
Агар кўйига борсанг, эй сабо, ёримға изҳор эт.

Қадинг раъно ниҳоли сарвдур, жоно, хиром айлаб,
Чаман гулгаштида товусқа таълими рафтор эт.

Юмулса кўзларим, эй моҳи тобон, иштёқингдин,
Чиқиб ер остидин муштоқларға арзи дийдор эт.

Зулайхо муштаридур ганжу гавҳар бирла васлингға,
Жаҳон аҳлини Юсуфдек жамолингға харидор эт.

Гули савсан очилди, бенаволиқ қилма, эй булбул,
Чаманда Нодира ашъори бирла нолау зор эт.

* * *

Гар аҳли вафо истаса кошона саломат,
Бўлсун мени маҳмурға майхона саломат.

Ул ҳусн шуонда кўнгул куйса ажаб йўқ,
Қолрайму чароғ ўтида парвона саломат.

Девона муҳаббат йўлида беватав эрмас,
Обод агар бўлмаса, вайрона саломат.

Гар синса суроҳию сабу зоҳид алинда,
Бўлсун менга соғар била паймона саломат.

Улмак зараридин мени бир зарра ғамим йўқ,
Гар бор эса жон бергали жонона саломат.

Яхшию ёмон бир-бирига муғтанам эрмиш,
Фарзона тирик бўлсину девона саломат.

Обод ўла, эй Нодира, иқлими тажаммул,
Жамшиди замон, хисравн Фарғона саломат.

* * *

Васл уйин обод қилдим, бузди ҳижрон оқибат,
Сели ғамдин бу иморат бўлди вайрон оқибат.

Қилди чоки пийраҳан доғи дилимни ошкор,
Қолмади кўнглимда захми ишқ пинҳон оқибат.

Аҳду паймонлар қилиб эрди, вафо қилғум дебон,
Айлади тарки вафо ул аҳди ёлғон оқибат.

Орзу қилдим тутармен деб висоли доманин,
Пора бўлди ҳажр илгида гирибон оқибат.

Зоҳидо, ишқу муҳаббат аҳлини маъзур тут,
Ёр кўйида на бўлди шайх Санъон оқибат.

Баски қон бўлди юраким, гавҳари ашк ўринға
Қатра-қатра кўзларимдин томди маржон оқибат.

Оҳким, бўлди яна субҳи нашотим шони ғам,
Чеҳра пинҳон этти ул хуршиди тобон оқибат.

Гарчи бор эрди мусаххар девлар фармонида,
Поймоли хайли мўр ўлди Сулаймон оқибат.

Нодира булбул каби то нола иншо айладим,
Навбаҳор ўтти, хазон ўлди гулистон оқибат.

* * *

Ҳажрдин махиурмен, соқий, лабо-лаб жом тут,
Мен каби ҳар ким-ки бўлса ринд дурдошом тут.

Истасангким, даргоҳингда посбон ўлғай мудом,
Берма ваҳшат ҳажр ила кўнглим ғизолин ром тут.

Бенаволармиз фалак хуршиди янглиғ, соқнё,
Жоми саршори сабуҳи бизга ҳар айём тут.

Бўлса гар мақсад кўнгуллар қушларини сайд
айламак,
Дона қил холингни, зулфинг ҳалқасидин дом тут.

Ёр кўйи итларига ногоҳ ўлсанг ҳамнишини,
Ошнолардур, аларға иззату икром тут.

Гар замоне даҳр ғавғосидин истарсен фароғ,
Соқини майхона бўл, бир гўшада ором тут.

Бўлмағил Фарҳоду Мажнундек жаҳон афсонаси,
Ишқ аро, эй Нодира, ойини нангу ном тут.

* * *

Сайр этарда нахлистон, ёр қаддини ёд эт,
Мен қачон дедим сенга орзуи шамшод эт.

Ҳажр шеҳнаси охир ўлтурур асирингни,
Бир қиё боқиб, жоно, банди ғамдин озод эт.

Бўлди ёр савдойи, ошиқ эрсанг, эй кўнглум,
Нақди жон муҳайё қил, ёр хотирин шод эт.

Эй кўнгул, фиғонингдин тийрадул фалак қасри
Бу бинони вайрон қил, ишқ уйин обод эт.

Қон тўкарға мойилдул қошларингни шамшири,
Элни қатли ом этсанг, кўзларингни жаллод эт.

Гулшан ичра, эй булбул, субҳидам наво тортиб,
Гул юзини ёд айлаб, нола бирла фарёд эт.

Даҳр киштзорида бир шарору юз хирмон,
Куйдурурға оламини барқи ишқ бунёд эт.

Ҳажр можаросиға, Нодира, таҳаммул қил,
Беқарор кўнглингни сабр бирла муътод эт.

* * *

Эй сабо, рози дилимни беҳабар ёримға айт,
Дардлиғ кўнглумнинг аҳволини дилдоримға айт.

Ҳажр дардидин юракда қолди доғ устида доғ,
Шарҳ этиб бу можаронини лола рухсоримға айт.

Фурқат ичра тушти савдойи Зулайхо бошима,
Қиммати Юсуф баҳо топти харидоримға айт.

Лутф этиб сўрса мени ҳолимдин ул номсҳрибон,
Улди ҳижронингда дёб ёри вафодоримға айт.

Сендин айру талхком этди дебон заҳри фиरोқ,
Ешурун дардимни ул лаъли шакарборимға айт.

Юз салом айдим, на бўлғай бир йўли ул ҳам деса,
Бул саломимни ўшал ошуфтан зоримға айт.

Нодира, сенсиз тирикликдин на роҳат кўрди деб,
Ул ҳумоюн толиъу фархунда атворимға айт.

* * *

Келғил, эй ёр, вафо расмини тут,
Шамъи рухсор ила кулбамни ёрут.

Ёр лаъли лабидин айрилдинг,
Эй кўнгул, эмди дамо-дам қов ют.

Кўзларим йиғлади зулфингни кўруб,
Ки ёғин боисидур тийра булут.

Қил фаромуш бу олам ғамини,
Бода нч, май била кўнгулни овут.

Кишиға ҳиммати мардона керак,
Йўқки, оройиш ила решу бурут.

Хуни дил бирла житар порасидин,
Бодадур лаъли муфарриҳ ёқут.

Нодира, даъвийи ишқингни қилиб,
Қавли бу маҳкамада топти субут.

* * *

На гул сайр айла, на фикри баҳор эт,
Жаҳондин кеч, хаёли висоли ёр эт.

Муҳаббатсиз киши одам эмасдур,
Гар одамсан, муҳаббат ихтиёр эт.

Узору қадду рафторингни кўрсат,
Чаман сарву гулини шармсор эт.

Лаби махмуридурмен жоми май тут,
Карам қил, соқие, дафъи хумор эт.

Аналхақ можаросин айладинг фош,
Кел, эй Мансур, истиқболи дор эт.

Дурн ашку ақиқи хуни дилни
Келур ёринг аёғига нисор эт.

Куйиб, эй Нодира, олам элига,
Муҳаббат шевасини ошкор эт.

* * *

Ошиқ ўлдинг, эй кўнгул, эмди роҳи майхона тут,
Маст ўлуб, соқий аёғини ўпиб паймона тут.

Эйки дерсан ошно, бегонадин кўрмай зарар,
Олам ақлидин ўзингни бир йўли бегона тут.

Хусни ишқ айлар сенинг хокистарингни тўтиё,
Шамъидин куймакни касб эт, мазҳаби парвона тут.

Гар тилар бўлсанг ҳаводис шоҳбозидин амон,
Чуғз янглиғ, эй кўнгул, бир гўшан вайрона тут.

Донишу фаҳму хирад, сабру сукуну ақлу ҳуш,
Барчани парвонаи шамъи руҳи жонона тут.

Бўлма гиру дорға мағрур гар оқил эсанг,
Давлати дунёни уйқу фарз қил, афсона тут.

Айлагил обод тавфиқу адолат мулкани,
Нодира, мавло йўлида ҳиммати мардона тут.

* * *

Дода келдим, эй салотин сарварин, додим эшит,
Сен шаҳу, мен бенаво, лутф айла, фарёдим эшит,

Мадди оҳим шуъласи ҳуснинг дабиристонда
Мисран баржастадур, эй сарви озодим, эшит.

Сарвинозим, сендин айру наҳли оҳим бўлди ҳам,
Қоматинг ҳажрида синди шохи шамшодим, эшит.

Ҳар нечаким сабр таъмирини бунёд айладим,
Ашк селобида вайрон бўлди ободим, эшит.

Барча ёру ошнодин айладинг бегоналиғ,
Неча кунлар бўлди, ҳаргиз қилмадинг ёдим, эшит.

Келки, бир соат сени кўрмоқ учун муштоқмен,
Телба бўлдим сендин айру, эй паризодим, эшит.

Нодира боди сабодин сенга ирсол этгали
Қилди иншо бу ғазални, табъи ношодим, эшит.

* * *

Менинг жунунима Мажнунни бермангиз нисбат,
Қилурму хору хашак тоби шуълаи ғайрат.

Чекарда жон манга тақлид қилмасун Фарҳод,
Фироқ тоғида беҳуда чекмасун кулфат.

Манга баробар эмас Кўҳкан била Мажнун,
Аларда бир ғам эди, лек менда минг ҳасрат.

Жаҳонда бўйлаки бўлмишмен ишқ ойинаси,
Менга зиёда бўлур ёр ҳуснидин ҳайрат.

Ғамимни заррасини тоғларга арз этсам,
Таҳаммул айламагай тоғ, келтуруб тоқат.

Бу дарди ғамки ани нотавон кўнгул кўтарур,
Муҳаббат аҳлиға юздин бири эрур офат.

Ғамимни шарҳини юз мингидин бирини дедим,
Фалак ани кўтарурда ҳам айлади қомат.

Бу ғамни тоғ кўтармас эди ва лек менга
Бериб таҳаммулни қўйди жонима миннат.

Сипеҳр мартабаи ишқни баланд кўруб,
Дедики, Нодирани ҳимматиға юз раҳмат.

* * *

Фарҳод агар урса менга лофя муҳаббат,
Бир оҳ ила айларман ани доғи хижолат.

Ҳарчандки бемори ғамни ишқ эди Мажнун,
Дардимни кўриб тишлади ангушти надомат.

Фарҳодда бўлсайди менинг ғайрати ишқим,
Бир оҳ ила айлар эди ул тоғни ғорат.

Мажнунда агар бўлса эди сабру таҳаммул,
Қилмасму эди мен каби шаҳр ичра иқомат.

Гар бўлса Зулайхода менинг заррача ишқим,
Қолмас эди Юсуфни фироқида саломат.

Ишқ офатиға тоғ таҳаммул қила олмас,
Ман манки қилурман бу ғаму дардға тоқат.

Дарду аламу ғуссаки ҳажрида чекарман,
Бу меҳнату ғам кимдадур, эй аҳли муҳаббат.

Юздин бири Мажнунда агар бўлса ғамимни,
Бир оҳ ила оламға солур шўри қиёмат.

Ҳар ҳолда, эй Нодира, шукр айла худоға,
Ким берди сенга ишқу муҳаббат била давлат.

* * *

Кел, даҳрни имтиҳон этиб кет,
Сайри чамани жаҳон этиб кет.

Бедардларинг жафоларидин
Фарёд чекиб, фиғон этиб кет.

Дунё чаманини булбулисен,
Гул шохида ошён этиб кет.

Эй ашк, кўзимни мактабидин,
Ҳайрат сабақин равон этиб кет.

Олам чаманики бевафодур,
Бир оҳ била хазон этиб кет.

Ушшоқ мақоми бўстондур,
Азми раҳи бўстон этиб кет.

Мақсад на эди жаҳона келдинг?
Кайфиятини баён этиб кет.

Фош этма улусқа ишқ сиррин,
Кўнгулда ани ниҳон этиб кет.

Кел, ишқ йўлида кўзларингни,
Эй Нодира, дурфишон этиб кет.

* * *

Ҳар кимда агар бор эса осори муҳаббат,
Айлар анга маҳбублар изҳори муҳаббат.

Майхонаи ишқ ичра хуш ул риндики, тунлар
Бир журъа учун бор эса бедори муҳаббат.

Хушдур киши дунё ғамини қилса фаромуш,
Ложуръа чекиб соғари саршори муҳаббат.

Тут ғайрдин, эй хаста, кўнгул доғини пинҳон,
Гар сўрса биров айлағил инкори муҳаббат.

Роҳат тиласанг ишқ биносини паноҳ эт,
Осуда эрур сояи девори муҳаббат.

Болини уза борди иёдатга Масиҳо,
Хуршид эди чархда бемори муҳаббат.

Гар таънан агёрдин, эй дил, ҳазар этсанг,
Олам элиға бўлмағил иқрори муҳаббат.

Тасбиҳи риёи била мағрур эди зоҳид,
Тавфиқ топиб, боғлади зуннори муҳаббат.

Эй Нодира, зуҳд аҳлини майхонада кўрсанг,
Дам урмаки, фош ўлмасин асрори муҳаббат.

* * *

Соқнё, махмурдурмен жом тут,
Бир нафас тарки ғами айём тут.

Доми ғамдин истабон озодлиғ,
Соғари май субҳдин то шом тут.

Бода нўш эт, қилма беоромлиғ,
Айш ваҳшидур, замоне ром тут.

Эй пари пайкар, кўзимни манзари,
Хуш нишемандур дами ором тут.

Эмдиким ошиқ бўлибсен, эй кўнгул,
Васлини ястаб тарки нангу ном тут.

Гар кўнгул сайди сенга мақсуд эса,
Ҳалқа-ҳалқа сунбулини дом тут.

Васл жоми то сенинг илгингдадур,
Ўзни ё Жамшид, ё Баҳром тут.

Соф май гар нўш этарсен дурдини,
Базли жоми ринди дурдошом тут.

Васл аро ком истасанг, эй Нодира,
Энди ўзни неча кун ноком тут.

* * *

Гулбуни назокатсен сайри боғу майдон эт,
Жилва қилмоқ истарсен, кўзларимда жавлон эт.

Гул чаманда шарм айлаб, ғунча мунфайл бўлсун,
Пардани кўтар юздин, лабларингни хандон эт.

Эй кўнгул, агар сенга ёр васлидур мақсад,
Тарк айлаб оламни азми кўйи жонон эт.

Гар бизоат истарсен тарки суду савдо қил,
Ҳусн элига ошиқ бўл, дарду доғи сомон эт.

Ёр ёди бу оқшом кўнглум ичра меҳмондур,
Эй кўзум, даме анда ёш тўкуб чароғон эт.

Эй нигор, ҳажрингда мушкул ўлди жон бермоқ,
Кўрсатиб жамолингни, ўлмакимни осон эт.

Доғи ишқ асрорин нуқта-нуқта шарҳ эттим,
Нодира, ани элга фош қилма, пинҳон эт.

* * *

Дамекн лабларидин зоҳир этса ёр ҳадис,
Улусни хотирини айлагай шикор ҳадис.

Лабинг ҳадисини жон лавҳина савод эттим,
Кўзим қароси каби бўлди мушкбор ҳадис.

Гуҳар ўзини садаф ичра айлади пинҳон,
Чу зоҳир айлади ул лаъли обдор ҳадис.

Бир лабингни ҳадисидек обдор эмас,
Кўнгул саҳифасина ёзмишам ҳазор ҳадис.
Калом чоғида ҳар сўзки зоҳир этди лабинг,
Садаф гуҳарларини қилди шармсор ҳадис.

Такаллум этди мулоқот лаъл нобинг ила,
Фасоҳат аҳли аро топди эътибор ҳадис.

Лабингдин айру тушиб, Нодира, китобат ила,
Қаро либос кийиб қолди сўгвор ҳадис.

* * *

Жопимға жафолар била жонона қилур баҳс,
Бир лаҳза кўзимни ёши тўфона қилур баҳс.

Ул зулфи диловезини ишколини очмай,
Беҳуда надин тил тузатиб шона қилур баҳс.

Зоҳид, мени девонага кўргузма таарруз,
Мажнунға қачон оқилу фарзона қилур баҳс.

Куймоқ эрур ошиқ ила маъшуқ тариқи,
Бу маҳфил аро шамъ ила парвона қилур баҳс.

Камдур тўлпи ой бўлса жамолингга баробар,
Хуршида қулоғингда(ги) дурдона қилур баҳс.

Бу марҳалада қолмади халқ ичра тафовут,
Бу турфаки оқил ила девона қилур баҳс.

Оташмидур, эй Нодира, бу мадраса аҳли,
Ҳар нечаки таслим этарам ёна қилур баҳс.

* * *

Куйма деб айламади ҳеч киши парвонага баҳс,
Оқил эрсанг на қилурсан мени девонага баҳс.

Шиша саршори майи ноб эрур сўрма сабаб,
Лабидин нашъа топар айлама паймонага баҳс.

Шўхлик бирла Хўтан даштида Мочин кийики
Бўлди расво, қилиб ул наргиси мастонага баҳс.

Сари зулфи гириҳин очмоқ эмасдур осон,
Бесабаб айлама машшота бугун шонага баҳс.

Сел саҳрода қилур шавқ ила жавлон, лекин
Чуғзни душманидур айласа вайронага баҳс.

Дардлиғ қиссан ишқимия эшитди Фарҳод,
Телба Мажнундек ани қилса бу афсонага баҳс.

Айладинг жаҳд ила таъмири муҳаббат обод,
Ким қилур, Нодира, бу ҳиммати мардонага баҳс.

* * *

Бевафодур бу жаҳон суду зиёп барча абас,
Ким ғами айши баҳор ила хазон барча абас.

Бўлма андишан савдоси била саргардон,
Йўқу бори ғамидин ваҳму гумон барча абас.

Топмаса ёр жанобиға шараф бирла қабул,
Оҳу фарёдинг ила шўру фиғон барча абас.

Фуқаро ҳолига гар боқмаса ҳар шоҳ, анга
Ҳашмату, салтанату рифъату шон барча абас

Шоҳ улдурки, раиятга тараҳҳум қилса,
Иўқ эса қондан амну омон барча абас.

Нодира, бўлмаса гар ишқ ўтини таъсири,
Алами зоҳир ила доғи ниҳон барча абас.

* * *

Манга ишқ ичра савдойи жунун бас,
Жаҳон иқболидин бахти нигун бас.

Бу базм ичра фиғону нолишимдин
Навои чангу савти арғанун бас.

Менга дайр ичра асбоби тажаммул,
Сууроҳи бирла жоми лолагун бас.

Анинг кўйига ҳар тун азм этарға
Чароғи барқи оҳим раҳнамун бас.

Ҳалок этмак учун душманлариға
Ғаму ҳасрат била дарди дарун бас.

Жунун даштини саргардонидурмен,
Рафиқим ушбу водийда қуюн бас.

Муҳаббат доғини изҳор этарға
Юракда, Нодира, бир қатра хун бас.

* * *

Таҳаммул ҳаддидин ошти, эмди афғон этмасам
Улусни хотири жамъин паришон этмасам бўлмас,
бўлмас.

Гирибон чок, бағрим пора дур, бошимда юз савдо,
Бу ҳолат бирла азми кўйи жонон этмасам бўлмас.

Муҳаббат кўйида почор дур ошиққа ҳайронлиғ,
Таҳайюр кул қилиб ойна сомон этмасам бўлмас.

Ғараз нйди висолнинг дур кўнгулға, эй ҳилол абру,
Юзингни ойнаға жонимни қурбон этмасам бўлмас.

Бу оқшом солди зулмат олами ҳижрон қаро шони,
Қилиб ёднингни ашкимдин чароғон этмасам бўлмас.

Мени ошиқ дебон тийри маломат ёғди бошимға,
Улусдин, Нодира, дардимни пинҳон этмасам бўлмас.

* * *

Ёр манга ғайри жафо айламас,
Ваъда қилиб, анга вафо айламас.

Шум рақибки адоват қилур,
Кожир эрур, ёди худо айламас.

Мужибни ҳайронлиғ эрур жилваси,
Ойнадин шарму ҳаё айламас.

Зоҳид иши макр пла тазвир дур,
Тоати берўйи риё айламас.

Кўзларидур сәҳир, ўшал қоши ё,
Новаки мижгонни хато айламас.

Қайси чаман булбули дур, ким анинг
Гулшани ишқида наво айламас.

Нодира ул ёрни васлинг тилаб,
Субҳу масо тарки дуо айламас.

* * *

Қилмағил зинҳор изҳор эҳтиёж,
Ким азиз элни қилур хор эҳтиёж.

Ҳеч ким оламда фаригбол эмас,
Ҳар ким ўз миқдорича бор эҳтиёж.

Ганжи ҳуснингня закотни бер менга,
Сен ғанийсан, менда бисёр эҳтиёж.

Кўзларим айлар юзингни орзу,
Ким эрур кўзгуя дийдор эҳтиёж.

Мустаманд этти мени муҳтожлик,
Қилди ҳожатмандинг, э ёр, эҳтиёж.

Гар тиларсен обрў аҳбоб аро,
Айлама зинҳор изҳор эҳтиёж.

Қил раво албатта ошиқ ҳожатин,
Боқмағил арз этса ағёр эҳтиёж.

Бир тараҳҳум зоҳир этсанг нетгуси,
Қилди ҳуснингга мени зор эҳтиёж.

Ёр васлини тиларман, Нодира,
Айлади кўнглумни афгор эҳтиёж.

* * *

Кетди ҳушим ул париваш жилва оғоз айлагач,
Уртади жон пардасин мутрио наво соз айлагач.

Тонг эмас қилса юзи машпотани бедасту по,
Айлади ойнани сув, чеҳра пардоз анлагач.

Лаблари тўкти табассум шаҳидин оби ҳаёт,
Кўзлари юз фитна барпо айлади ноз айлагач.

Ноз бирла боғбони сунъ бу гулзор аро
Сабзу ҳуррам қилди сарвиғни сарафроз айлагач.

Фурсати умри кироми этгани расво кўнгул,
Билди ғафлат уйқусиндин кўзларин боз айлагач.

Сайд этар бир дамда олам аҳлини мурғи дилни,
Қошларин шоҳин этиб, кўзларин шаҳбоз айлагач.

Вомиқу Фарҳоду Мажнундин муқаддам билди ёр,
Нодира ишқини ошиқликда мумтоз айлагач.

* * *

Кўзларим муштоқдур дийдор учун рухсора оч,
Пардани юздин кўзим қилғунча бир наззора оч.

Пардан нозу ҳаё хомуш лаълингдин кўтар,
Икки гул баргини бир-бирдин гаҳи гуфтора оч.

Бесутун тоғида кўп жон чекмағил, эй Кўҳкан,
Кўкрагимдин жўйи шир ўрниға ўтлуғ ёра оч.

Эй кўнгул, дуди фиғонингдин кавокиб тийрадур,
Оҳ кўп чекма, ҳижоби собиту сайёра оч.

Шавқ комил бўлса махлас кўчаси масдуд эмас,
Эй шарар, бир жазба бирла роҳи санги хора оч.

Мунча пинҳон доғким, эй жон, фалак қўйди санга,
Ёр агар келса, гирибонингни айлаб пора, оч.

Нодира, оҳи дилу шўри жунун барпой қил,
Ушбу лашкар бирла олам мулкени яқбора оч.

Тийра дилман шона зулфингни паришон айлагач,
Субҳи айшим шони ғамдур чеҳра пинҳон айлагач.

Солди ишқ аҳлиға рустахез ҳижрон офати,
Оҳни сарсар қилиб, ашкимни тўфон айлагач.

Барги гул келтирмади ул ҳусни анвориға тоб,
Қилди гулларни хазон сайри гулистон айлагач.

Лаълидин дардимга дармон айлар эрди васл аро,
Чора қилмас мубталои дарди ҳижрон айлагач.

Бенавоман дайр аро соқийни истиғносидин,
Ќомни йиғлатди мийно бағрини қон айлагач.

Чобукиким, ғамза тиғи бирла ушшоқ аҳлини
Қатли ом айлар, кўзи майдонда жавлон айлагач.

Нодира гар васли давронни ғанимат билмади,
Уртанур эрди хаёли шоҳи даврон айлагач.

* * *

Эй кўнгул, ёр учун жаҳондин кеч,
Ҳаваси боғу бўстондин кеч.

Авга ўзлук била етиб бўлмас,
Истасанг ёр васли жондин кеч.

Олам аҳлида чун вафо йўқтур,
Бир йўли яхши-ю ёмондин кеч.

Бўлғил анқои Қофи истиғно,
Эй ҳумо, мушти устихондин кеч.

Бўлдинг, эй жон, асирн шаҳри фано,
Ким деди мулки жовидондин кеч.

Кеч дединг ёру ошнолардин,
Менга лекин дема фалондин кеч.

Нодира шўри ашки дарёдур,
Ушбу дарён бекарондин кеч.

* * *

Васли ёр истасанг жаҳондин кеч,
Ҳарна мақдуринг ўлса ондин кеч.

Тиласанг васл, ўт жаҳон ғамидин,
На жаҳон, балки жисму жондин кеч.

Бир назар қомати хиромиға боқ,
Муддате умри жовидондин кеч.

Бордур олам биноси ваҳму гумон,
Эй кўнгул, ваҳм ила гумондин кеч,

Бўлмағил яхши-ю ёмонға тараф.
Беҳуд ўл, яхши-ю ёмондин кеч.

Кўйи туфроғида нишиман қил,
Сайри гулзору бўстондин кеч.

Ёрким ер тубида пинҳондур,
Нодира, моҳи осмондин кеч.

* * *

Май ичсанг, эй кўнгул, элдин ниҳон ич,
Лаби ёди била май ройгон ич.

Агар ғамдин халос ўлмоқ тиларсен,
Суроҳийдек шарсби арғувон ич.

— 41 —

Кўнгул, шодоб эдинг васли майиндин,
Лабидин айру тушдинг, эмди қон ич.

Кириб майхонага ғамдин омон топ,
Дамо-дам жом тут, май ҳар замон ич.

Майи ноб эл нёрига маҳакдур
Ўзингни айламакка имтиҳон ич.

Будур мазмуни мавжи бодан ноб,
Ки саҳбо пийрни айлар жавон, ич.

Сенга, эй Нодира, жоми муҳаббат,
Чу суди соқийи ширин забон, ич.

* * *

Роҳати руҳ эрур нашъан роҳ,
Бода ичмак керак, эй аҳли салоҳ.

Ишқ фатвосида ушшоқлара
Мастлиғ алзам эрур, бода мубоҳ.

Неча ким зоҳид эрур соф замир,
Ичмайин май топа олғайму салоҳ.

Айрилиб кўз хати рухсорингдин,
Тийра бўлмиш кўзима шому сабоҳ.

Оразин шарҳини ёзмоққа керак
Ою кун сафҳасидин юз алвоҳ.

Ёр чун бўлди назардин ғойиб,
Эй кўзум, йиғла сабоҳ ила равоҳ.

Қўй насиҳатингни менга, эй носих,
Панд ила телба топарму ислоҳ?

Комила, майкадага азм эттим,
Фатҳи боб айла менга ё фаттоҳ.

* * *

Агар бўлса кишини ёри фаррух,
Муборакдур юзи, дийдори фаррух.

Къая ул ёрдек ширин шамойил,
Жамоли дилкашу атвори фаррух.

Менинг ёрим парилар шоҳи эрди,
Лаби шаҳду шакар, гуфтори фаррух.

Ниҳоли қомати сарви хиромон,
Юзи гул, лаъли шакарбори фаррух.

Эрур майхона файзи майманатлиғ,
Лабо-лаб соғари саршори фаррух.

Менга зоҳид юзидур номуборак,
Ва лекни жуббау дастори фаррух.

Бўлубдур Нодира мумтози маъни,
Каломи равшану ашъори фаррух.

* * *

Риёу ҳирсу тамаъ савтидур таронаи шайх,
Эшитмаким, ҳама афсун эрур фасонаи шайх.

Санамлар ишқина тоқат қилолмайини ночор,
Ёшунди савмаага зуҳд ўлиб баҳонаи шайх.

Риёу зарқ тариқида ташнаком ўлур,
Сароби баҳри хаёлоти бекаронаи шайх.

Ҳамуш этарман аъли бир шарори оҳ била,
Агарчи тез эрур ўт каби забонаи шайх.

Кўнгуллар ўлди севвқ суҳбатидини афсурда,
Эрур чу бодни хазон охи ошиқонаи шайх.

Берур ғурур ила оройиши фашу дастор,
Ки худнамолиғ эрур зеби корхонаи шайх.

Топилса, Нодира, бир шайхи орифи комил,
Бошим ҳавосини этай назри остонаи шайх.

* * *

Ер керак ошиға, менда севар ёр йўх,
Дарду ғамим беадад, сўргали ғамхор йўх.

То абад обод ўла шаҳри фано кўчаси,
Жаннат эрур ошиқа андаки озор йўх.

Бўлди хаёлинг била кўнглум уйи дилкуше,
Келки, бу вайронада сояи девор йўх.

Маҳфили айём аро мояи айшу нашот,
Барча муҳайё менга, хайфки дилдор йўх.

Ғунчау гул тенг эмас лаълинг ила оғзинга,
Гулда шакар хандау ғунчада гуфтор йўх.

Ўтса хиром айлабон жилва била чобуким,
Етмас анинг қаддиға сарвда рафтор йўх.

Элга не тонг айласа оҳу фиғоним асар,
Менга букун, Нодира, ёрдин осор йўх.

* * *

Боғ сайр эт, карами довара бох,
Гулни бошидаги тожи зара бох.

Худи заррин менга оҳим шарари.
Шамъ фарқи сарида миғ фара бох.

Қон тўқар ғамзаси, мижгонлари ҳам,
Кўзи қатлимға чекан ханжара бох.

Ҳажр тиғи била бағрим юз чок,
Ани ҳар чокида юз минг яра бсх.

Шамъ янглиғ қия бўрки заррин,
Дуди оҳимдин этан қарқара бох.

Ваҳшат айларму кийик Мажнундин,
Менга, эй кўзлари оҳу, бара бох.

Нодира, даҳр элини сархуш бил,
Соқин давр алида соғара бох.

* * *

Ул пари пайкар ҳажридин жаҳоним бўлди талх,
Шарбати лаълидин айру коми жоним бўлди талх.

Войким, жоми висолидин фараҳ топти рақиб,
Ишратим, эй соқини ширин забоним, бўлди талх.

Кўми жон васлингда ширин эрди, мен масти ғурур,
Эмди ҳижронингда, эй номехрибоним, бўлди талх.

Не ҳаловат кўргамен ҳажрингда бу майхонадин,
Нашъа захр ўлди, шароби арғувоним бўлди талх.

Себи ғабғаб бирла унноби лабинг ҳижронида,
Меваи алвони боғу бўстоним бўлди талх.

Шарбати лаълингдин айру топмадим жон лаззатни,
Комима ишрат майи, эй дилситоним, бўлди талх.

Васл давронида айшу ишратим жовид эди,
Нодира, ҳижронда айши жовидоним бўлди талх.

* * *

Менга лаълингдин айру коми жон талх,
Эрур андин шароби арғувон талх.

Эрур гул мавсуми булбул нашоти,
Бўлур айши ани фасли ҳазон талх.

Севарман ёрни, йўқким рақибим,
Нечукким яхшидур ширин, ямон талх.

Менга йўқтур ҳаловат сендин айру,
Ки бўлмиш рўзгорим ончунон талх.

Агар томса кўзумдин қатраи ёш,
Бўлур дарёдаги оби равон талх.

Менга, эй Комила, лаълидин айру,
Агар шаккар есам бўлғай даҳон талх.

* * *

Тушти оҳимдин бу оқшом чарх майдониға дуд,
Ким асар қилди фалакни меҳри тобониға дуд.

Баҳри ашкимдин рутубат кетти то таҳтассаро,
Етти оҳимдин фалак тоқи намоениға дуд.

Кеча ул гису таманносида чектим оҳлар,
Тонг эмас андин туташса чарх айвониға дуд.

Шамъи рухсорини атрофида печутоб урар,
Турфа ўхшар ёрнинг зулфи паришониға дуд.

Шамъдек ўртаб танимни, эҳтиёт эт дудини,
Ким керакликдур саводи хатти райҳониға дуд.

Ер ушшоқина шамъи жилва равшан қилмасун,
Ким тушар андин рақибни рў сияҳ жониға дуд.

Куйди бағрим «оҳ» мисрайни иншо айлагач,
Тушти андин Нодира авроқи девониға дуд.

* * *

Ул сарвки бордур ани мавзуи қади озода,
Машшота учун шона чекар зулфиға шамшод.

Мардумлиғ ила айлади ул ой мени расво,
Найранг ила худ телба қилур элни паризод.

Қоши қиличи бирла қилур қатл дамо-дам,
Ушшоқларин икки кўзи бўлғали жаллод.

Ул ғамза санга жавру жафо илмин ўқутти,
Афсуски, таълими вафо бермади устод.

Сев тарки вафо қилдингу бадмеҳрлиғ этдинг,
Ёринг(ни) фаромуш қилиб, айламадинг ёд.

Оҳим шарари қилмади кўнглингни мулойим,
Ҳарчанд мулойим бўлур ўт тобида фўлод.

Барпой тутиб қондан меҳру муҳаббат
Тарк айламадинг, Нодира, давлат уйн обод.

* * *

Чун мендин узди меҳрини ул ёри муътамад,
Бегона бўлди бир-биридин жон ила жасад.

Бўлсам фироқ лашкаридин мунҳазим, нетонг,
Сабру сабот черикидин етмади мадад.

Мен нотавону хастанни ул ой жамолидин
Маҳрум қилди толеи баргашта, бахти бад.

Йўқ оғзининг сўроғида, эй жон, нишон тилаб
Тушдинг адам тарийқина гумдур санга балад...

Ҳар кимки топса ишқ адабгоҳида қабул,
Қилмас ани тақаллумини ҳеч кимса рад.

Дарди фироқ шиддатини билди Нодира,
Дўзах азобидин ғами ҳижрон экан ашад.

* * *

Бординг назаримдин, эй паризод,
Мен қулни ду бора қилмадинг ёд.

Ҳажр ичра фироқ шиддатидин
Юз нолау сад ҳазор фарёд.

Қонлиғ кўнгул ичра мадди оҳим,
Андоғки, чаманда сарви озод.

Мижгон ила наргисингдин, эй шўх,
Касб айлади қон тўқарни жаллод.

Мен оҳ ила тоғни сув қилдим,
Кунд айлади тешасини Фарҳод.

Фарёдки, ҳажр тундбоди
Айшим чаманини берди барбод.

Дин Нодирадин камол топди,
Иқбол рафиқу мулк обод.

* * *

Ажални дастидин юз доду фарёд,
Ки умрим ҳосилини берди барбод.

Музайян қилма тарҳи истиқомат.
Жаҳони бебақодур, сушт бунёд.

Кўнгул қасри муҳаббат доғи бирла,
Муаббад то абад маъмуру обод.

Жаҳон маккора золи бевафодур,
Вафо бирла кўнгулни қилмади шод.

Қани Фарҳод ила Мажнун нишони,
Қани Ширину Лайли айлағил ёд.

Алойиқ барча занжири ажалдур,
Қўяр андоғки доми ҳийла сайёд.

* * *

Жаҳон боғида, эй ҳуру паризод,
Хижилдур қоматингдин сарву шамшод.

Тағофул бирла қон тўкмак фанида,
Кўзинг шогирди шўху ғамза устод.

Хиромон келгил, э сарви равоним,
Қадинг нахлини бисёр айладим ёд.

Мени ул ой висолидин айирдинг,
Алинингдин, эй фалак, юз доду фарёд.

Менга ҳажр ичра, эй гардун, жафо қил,
Ки бўлдим дарду ғам чекмакка мўътод.

Риёзат бирла кўнгулга сафо бер,
Бўлур ойна сайқал бирла фўлод.

Тилар нолон кўнгул тандин фароғат,
Бу булбулни қафасдин айла озод.

Гар эрса Каъба таъмири муродинг,
Кўнгул вайронасини айла обод.

Фалак жаври била ул ой фиरोқи
Менга, э Нодира, бас мунча бедод.

* * *

Фурқат ичра қон ютуб ғам бирла чектим оҳи сард,
Ким хазон авроқидек бўлди юзим ҳажрида зард.

Иўлида бошимни фарши раҳгузори айладим,
Бок эмас жону таним бўлса аёғ остида гард.

Кўрди дардимни табибу тишлади бармоғини,
Айдиким: «Иўқдур давоси ишқ дардидур бу дард».

Толиби дунё, гирифтори каманди ҳирс ўла,
Пойбанд ўлмас тааллуқ домиға озода мард.

Бўлма ғофилким санга қасд этти ҳижрон лашкари,
Эй кўнгул, ортиб синони оҳни қилғил набард.

Нотавон жисмимда ҳар ёндин намоён доғлар,
Ким бисоти ишқда бу устухонда каъбу нард.

Гулшани васл сўроғини тополмай Нодира,
Бўлди (бу) саргашта ҳижрон даштида водий навард.

* * *

Ўтди нашот фурсати, келмади ёрдин хабар,
Бўлди кўнгул сўроғида хастау зору дарбадар.

Сарв чаманда бош чекиб гуллар очилса тонг эмас,
Ваҳ, неча сарви гулбадан қилди бу боғдин сафар.

Улки замона базмида айлади сарбаланд ўзин,
Бошдин-оёққа шамъдек ўртади қисса мухтасар.

Фасли баҳор гул очар меҳру вафо риёзида,
Ҳажрида лола баргидек доғ ила қон бўлиб жигар.

Дашти жувун насимидек телба кўнгул хаёл ила
Топмади сарбасар юруб ёр сўроғидин асар.

Дарди дилингни, эй кўнгул, сўрғоли келса ёр ити,
Қўй жигарингни олиға, хайри таоми моҳазар.

Гарчи фироқ дардидин бўйла низор ўлмишам,
Нодира ҳоли зорица солмади ёр бир назар.

* * *

Ҳар табу тобики ул шамъи шабистонимдадур,
Тоблардурким дамо-дам риштан жонимдадур.

Ҳар ғубору гардким етмиш ани домониға,
Ул ғубору гард мавжи чашии гирёнимдадур.
Гар ғубори хоки роҳин айласа бежо насим,
Сабру бетоқатлиғи таъби паришонимдадур.

Топмасун тағйир ул рашки чаман ранги дебон,
Лола янглиғ доғлар кўнглумдағи қонимдадур.

Риштан жоним самуми ваҳм бирла титранур,
Гар сабодин жунбише сарви хиромонимдадур.

Жисму жон хокистар ўлғай жумла рағни ўртагай,
Буйла ўтким ишқидин бу қалби сўзонимдадур.

Барча эл кирдориға таҳсин этиб айлар дуо,
Хўблиғким, Нодира, жамшиди давронимдадур.

* * *

Қилма ғурур, эй кўнгул, кимга жаҳон вафо қилур,
Кимники сайд айлади, ғусса била фано қилур.

Меҳру мурувват аҳлига чарх муҳаббат айламас,
Жавр ила икки ёрни бир-бирини жудо қилур.

Бодан доларанг ичиб, чеҳрасин арғувон этиб,
Ошиқи мустамандини рангини қаҳрабо қилур.

Гулшани васлин орзу қилса кўнгулни булбули,
Ер юзини ёд этиб, нола чекиб наво қилур.

Золи фалакни, эй кўнгул, макридин айлағил ҳазар,
Ифқса сени фириб ила домига мубтало қилур.

Эмди худо ризосини Нодира ихтиёр этиб,
Элга адолат айлабон, тавбан раббона қилур.

* * *

Рухни кўрмайини менга армон эрур,
Кўнгул ичра юз навъ хирмон эрур.

Жаҳон ичра тушди баче рустахез,
Магар жилва бирла хирмон эрур.

Улус барча фарқиға айлар нисор,
Агар жонлар олмоққа фармон эрур.

Масиҳо каби лаъли жон бахшидин
Ҳама дарди ҳижронға дармон эрур.

Қизил гул каби тийри мижгонидин
Кўнгул баски чоки гирибон эрур.

Ани ҳажрини дардидин ҳар кеча
Менга нолау оҳу афғон эрур.

Бу олам аро ёрингни, Нодира,
Висолини топмоқ на имкон эрур.

* * *

Менга ул сарвқад пайғомин, эй боди сабо, келтур,
Губори мақдамидин кўзларимга тўтиё келтур.

Вафо қонунидин савту тараннум айла, эй мутриб,
Ба ёди дўстон ушшоқ базмида наво келтур.

Сабо сориға гар тушса гузоринг ногаҳ, эй ҳудҳуд,
Сулаймон сори Билқис кўйидин бир марҳабо
келтур.

Бўлубдур рўзгорим шони ғам дайжуридек тийра,
Менга, эй меҳри тобон, муждан субҳи сафо келтур.

Эрур тожи мурассаъ бонси дардисар, эй Мажнун,
Паришон мўйи сардин шонаи боли ҳумо келтур.

Кўнгул кўзгусни, эй Нодира, ишқ ичра равшан
қил,
Муҳаббат доғидин ойинаи гетинамо келтур.

* * *

Ёринг васли эмас озорсиз,
Гулшан ичра гул топилмас хорсиз.

Ҳар кишини бир муносиб ёри бор,
Мен ўшал оворадурман ёрсиз.

Ул париваш васлидин бўлдим жудо,
Роҳати дил қолмади дилдорсиз.

Ёр учун ағёр дардин тортамен,
Кўрмадим бир ёрни ағёрсиз.

Тан бузулди, энди роҳат қолмади,
Соя пайдо бўлмағай деворсиз.

Оразин кўр, бўлма зулфидин маълул,
Бу жаҳонда ганж йўқдур морсиз.

Берма нисбат қаддига, эй боғбон,
Сарвдур бу боғ аро рафторсиз.

Ор қилмас таънаи ағёрдин,
Ошиқи содиқни дерлар орсиз.

Нодира аҳволидин огоҳ ўлунг,
Эй мусоҳибларки, қолмиш ёрсиз.

* * *

Қон тўкар майдон аро ул қилса жавлон ҳар тараф,
Мавж урар дарё каби майдон аро қон ҳар тараф.

Ҳар қачонким азми майдон этса ул чобуксувор,
Титрашурлар ваҳшатидин аҳли майдон ҳар тараф.

Навбаҳор ўлди яна шамшод қадлар чекди бош,
Жилва айлар боғ аро сарви хиромон ҳар тараф.

Нотавон кўнглумни ғам даштида дерлар хорпушт,
Чунки беҳад сончилибдур хори мижгон ҳар тараф.

Рухпарвардур гулистони назокат боғ аро,
Очилиб гул дафтари булбул ғазалхон ҳар тараф.

Қилдим ул кўз олдида дарди дилимни ошкор,
Чекти қатлимға синонлар хайли мижгон ҳар тараф.

Ўтти паррон ўқлари кўксумдин огоҳ ўлмадим,
Нодира, қолди юракда захми пайкон ҳар тараф.

* * *

Ердин айру кўзумни интизор этти фироқ,
Қолмади сабру қарорим, беқарор этти фироқ.

Хоки пойингни кўзумга тўтиё қилмоқ учун
Ихтиёрим бор эди, беихтиёр этти фироқ.

Ёрсиз девонамен маъзур, эй аҳли хирад,
Оқили даврон эдим, Мажнун шнор этти фироқ.

Васл аро пинҳон эди ҳоли дилим ағёрдин,
Халқ аро расволиғимни ошкор этти фироқ.

Айлабон жавру ситам хоки таним туфроғини,
Поймоли ҳодисот айлаб ғубор этти фироқ.

Васл гулзорида шоҳи гулдек эрди иззатим,
Бўлди айёми хазони ҳажр хор этти фироқ.

Ингламоқ бирла берай сайқал кўзум ойинасин,
Орзуманди жамоли шаҳриёр этти фироқ.

Соқиб, келтур қадаҳким ёрсиз махмурмен,
Нашъан иқболими ранжи хумор этти фироқ.

Ҳажр шомнда сипеҳр анжумларидин қил қиёс,
Нодира, доғи дилимни ошкор этти фироқ.

* * *

Ёрдин айру мени бедилни зор этти фалак,
Ешурув дарди дилимни ошкор этти фалак.

Кўзларимни кавкаб афшон айлади мардум каби,
Маҳлиқоларнинг юзидин шармсор этти фалак.

Кетти ул хуршинди маҳпайкар, ани ҳижронда
Интизор айлаб кўзумни ашкбор этти фалак.

Ихтиёрим бор эди ҳар ишни қилсам ихтиёр,
Ёрдин айлаб жудо беихтиёр этти фалак.

— 55 —

Эрди хоки пайкарим андуҳ тоғидин гарон,
Поймоли хайли ғам айлаб ғубор этти фалак.

Ғулича гулшанда Азизи Мисри истиғно эди,
То нашот изҳор этиб гул бўлди, хор этти фалак.

Қўймайин озоду хуррам дил, қилиб макру фусун
Кўп диловарларни марг ила шикор этти фалак.

Нодира, кўз тутма гардундин мурувват ким, басе,
Эътибори даҳрни безътибор этти фалак.

* * *

Эй сарви равон надур хаёлинг,
Жон ўртади ваъдан висолинг.

Пайваста дуойи хайр этармен,
Мақсудим эрур сени камолинг.

Ул ойни юзига баҳс этарсен,
Етмиш магар, эй қуёш, заволинг.

Зухд аҳлига салсабилу кавсар,
Басдур менга рашҳан зулолинг.

Чиқмасди ҳануз хату саводинг,
Мусҳафда муборак эрди фолинг.

Жамшидни жомидин зиёда,
Эй ринди гадо, синуқ сафолинг.

Ушиқларинг ғамингда ўлди,
Йўқдур сени зарран малолинг.

Эй хаста кўнгул, фироқ ичинда
Дам ургали қолмади мажолинг.

Эй Нодира, лофи ишқ урарсен,
Машҳури халойиқ ўлди ҳолинг.

* * *

Менга, эй фалак, қасди жон айладинг,
Фироқ илгида нотавон айладинг.

Сурайёдур оҳим ўқиға нишон,
Қадимни ўқиға камон айладинг.

Вафо кўрмадинг чархдин, эй кўнгул,
Фалакни баса имтиҳон айладинг.

Чекиб тийри мижгон қоши ёсидин,
Юрак доғин анга нишон айладинг.

Ёшурдинг лабинг донаи холини,
Юзимни бу ғамдин самон айладинг.

Висолини ҳижрон этиб, эй фироқ,
Латофат баҳорин хазон айладинг.

Юрак доғин, эй Нодира, ғайрдин,
Баса хўб қилдинг, ниҳон айладинг.

* * *

Мулку жаҳоним, эй шади даврон,
тасаддуқинг,
Мулку жаҳон на бўлғусидур, жон
тасаддуқинг.

Юз жоним ўлса лаҳзада қурбонинг айларам,
Васлим нисоринг ўлсини ҳижрон тасаддуқинг.

Гирён кўзумни ёшиға наззора қилмадинг,
Гавҳарлар этди дийдаи гирён тасаддуқинг.

Бир йўл мени қошимга кулиб келки, айлайин
Молу манолу неъмат алвон тасаддуқинг.

Еткурса гар насим висолинг паёмини,
Қилмасму ўзни ошиқи ҳайрон тасаддуқинг.

Гулзори ҳусни сабзаи хаттинг баҳоридур,
Файзи баҳору сайри гулистон тасаддуқинг.

Жону дилини сенга фидо қилди Нодира,
Эй ёр, келки, бўлди дилу жон тасаддуқинг.

* * *

Гулу лола мавсумидур қани ёри дилнавозим,
Назаримдин ўлди ғойиб санами сухантирозим.

Ҳама сайди орзудур бу жаҳон шикоргоҳи,
Нетайини қўлимдин учти бу маҳалда шоҳбозим.

Манга шамъя анжумандек на жунун эрур, на савдо,
Ки ёрутти ҳажр шоми кеча сўз ила гудозим.

Санга кўп эди муҳаббат, кам эди ғамингга тоқат,
Ки тамом бўлди ғорат талабингда кўпу озим.

Менга орзу висолинг, менга муддао хаёлинг,
Назаримдадур жамолинг ҳама ноздур ниёзим.
Мадад этса бахт шояд, яна бир юзингни кўрсам,
Қадамнингни кўзга сурсам, карам этса кор созим.

Кима айтайин ғамимни, на илож этай, на чора,
Сенга етмади дариго, кўп эди кўнгулда розим.

Дедим ишқ жазбасидин санга, Нодира, каломе,
Ки ҳақиқат иқтизодур ҳама нуктаи мажозим.

* * *

Неча кун бўлди кетибдур ҳам анисим ғамкашим,
Ғам биёбонида дард айтурға йўқдур бир кишим.

Дуди оҳим чиқса гардунга саропо чирмашур,
Тоқатим тоқ ўлди Жайхундек оқиб кўздин ёшим.

Бу жудолик ҳажрида афғон чекиб шому саҳар,
Келгил, эй ҳамхона, ортибдур сенингчун волишим.

Даҳр ичра борму мендек айру гулрухсоридин,
Эй рафиқим, бу жиҳатдиндур сенинг бирла ишим.

Мунисим, келғилки, изҳор айлайин дарди дилим,
Нукта ёзмай неча кунлардин бери қотти бошим.

Ғамда ўлдум, ғуссада куйдум, иложим топмадим,
Эмди ҳасратлар била кечсун мени ёзу қишим.

Оҳким, зулми фалакдин бўлди ахгар Нодира,
Сабру оромим кетиб, ўртаб куяр ичу тошим.

* * *

Ҳар қачонким ул париваш васлини ёд айларам,
Чарх бунёдини бир оҳ ила барбод айларам.

Гарчи маҳзунман ўзум бир нозанин ҳижронида,
Бенаво афтодаларни хотирин шод айларам.

Тоғни бир оҳ ила ҳомунда айлаб устувор,
Ишқ саҳросидаги Мажнунни Фарҳод айларам.

Неча турлуқ доғ ила кўнгулда ойин боғладук,
Шоҳима меҳру вафо мулкани обод айларам.

Бўлмишам ҳар чанд ҳижронингда сабр айлаб
ҳамуш,
Чун тушарсан ёдима, якбора фарёд айларам.

Қон ёшим тасвир этар ҳар лаҳза ул гул суратни,
Кўзга ким мижгонларимни килки Беҳзод айларам.

Қиссан Фарҳоду Мажнун қолди, мен ҳам ишқ аро,
Нодира, бир жонгудоз афсона бунёд айларам.

* * *

Менки фурқат тунлари ул гул юзин ёд айларам,
Булбуледурман хазон фаслида фарёд айларам.

Бир кеча кўрдум тушумда ул жаҳоноро юзин,
Дам-бадам ул вайҳдин ғамгин кўнгул шод айларам.

Сурати ёдида рангин фикрлардин ҳар замон,
Сафҳан фитрат аро тасвири Беҳзод айларам.

Ўтқа солди оҳу афғоним фалаклар рахтини,
Ҳар нечаким чарх бедод этти бедод айларам.

Хаста кўнглум ичра пинҳон доғлардур ҳар замон,
Кечалар тасбиҳдек юлдузни теъдод айларам.

Менки жон бирла ризо жуъндан фармонингам,
Нодира, андин вафо мулкани обод айларам.

* * *

Менки қадинг сарвини ёд айладим,
Оҳни саркўби шамшод айладим.

Оҳ чектим, нола тўфон айлади,
Чарх бунёдини барбод айладим.

Қондасен кўрсам жамолнигини санам,
Эй пари пайкар, сени ёд айладим.

Ишқ домига гирифтор айлабон,
Жонга бедод узра бедод айладим.

Итларинг хайли аро тун то сахар,
Нола қилдим, оҳу фарёд айладим.

Урди зулфунг ҳалқаси бўйнимда печ,
То хаёли доми сайёд айладим.

Айлабон мавзун қадингни бандаси,
Сарвини боғ ичра озод айладим.

Нуна ўхшатдим қошинг тасвириши,
Наргисинг бодомини сод айладим.

Бесутундур ишқ тоғи, Нодира,
Ўзни жон чекмакда Фарҳод айладим.

* * *

То бодасин лабингга қилмиш пиёла таслим,
Қадду юзингга айлар гул бирла лола таслим.

Бош индуруб янги ой пайваста қошларингга,
Икки қаро кўзунгга қилмиш ғизола таслим.

Токи садаф эшитса дарёда сўзларингни,
Гавҳарларин қилур ул дурри мақола таслим.

Қошингга ноз айлар ҳусн ичра моҳрўлар,
Хуршид айлагондек юзин ҳилола таслим.

Гар офтоб кўрса ҳуснингни, ўз шуоин
Беихтиёр айлар моҳи жамола таслим.

Фирдавси ноз ичра туби қадинг ниҳоли,
Сарв айласа ажаб йўқ, ушбу ниҳола таслим.

Оғзингки бенишондур, васфин хаёл қилдим,
Ҳар нуктасанж айлар ушбу хаёла таслим.

Хуснинг тажаллисида хуршид зарра янглиғ,
Айлар қамар юзингга монанди хола таслим.

Эй Нодира, сўзумни гар кўрса абри найсон,
Гавҳарларни айлар монанди жола таслим.

* * *

Зулфунги кўргач паришонҳолу бесомонингам,
Қошинги ёйна чун солдим назар, қурбонингам.

Шонадек чоки дил эрмас ранги ижодим менинг,
Хоназоди хизмати зулфи абирашонингам.

Баски ҳижрон ўти кўнглум тошини сув айлади,
Кўзгу янглиғ акси рухсоринг ила ҳайронингам.

Кимса гар душман эрур ҳолим кўруб раҳм айламиш,
Баски чўх зору асри ҳасрати ҳижронингам.

Мавж янглиғ сувга сол, ё шамъ янглиғ ўтлара,
Ишқ ичра ҳар на бўлса бандан фармонингам.

Чекма илгимдин итоб айлаб тараҳҳум доманин,
Раҳм қилғилким, ғубори гўшан домонингам.

Шамъи рухсорингдин айру тийра дилдур Нодира,
Доғ янглиғ дудимони оташи ҳижронингам.

* * *

Нигори гулбадангани тушумда кўрсам эдим,
Лаби шакаршикангани тушимда кўрсам эдим.

Кўз очмайин ғамида рўзгорим ўтғучидур,
Ки ёри сиймтангани тушумда кўрсам эдим.

Чу даври роҳатим ўтди зиҳи саодат эди,
Муроди жону тангани тушумда кўрсам эдим.

Юзи гулу қоши шамшод, кўзлари наргис,
Баҳору ёсуманимни тушумда кўрсам эдим.

Жафон ҳажр била кўксуми фиғор қилай,
Нигоҳи сеҳрфанимни тушумда кўрсам эдим.

Лабимга келди анинг васлини тилаб жоним,
Бало ўти фиканимни тушумда кўрсам эдим.

Ҳамиша булбули табъим фиғону зор этар,
Ки орази чаманимни тушумда кўрсам эдим.

* * *

Кўнгул жонидину жон қолди жонони жаҳондин ҳам,
Кўнгулдин жона еттим, ҳам тунида балки жондин
ҳам.

Тилармен юз биёбон қатъини қилсам қуюн янглир,
Ки ўтқайман висолин истабон кавну макондин ҳам.

Дуо бирла паёми васл еткур, эй сабо, бир кув
Анинг руҳига мендин, манга ул руҳи равондин ҳам.

Агар ҳижрон элина ёр васли бўлмаса ҳосил,
На ҳосил хонумондин, балки умри жовидондин ҳам.

Анинг ҳижронида қон йиғламоқдин хуш бўлур
ҳолим,
Айирма, эй фалак, бир лаҳза чашми хунфишондин
ҳам.

Ҳарими каъбаи иқболина етсам, будур мақсад,
Ки қилсам нола доғи ҳажри ёри меҳрибондин ҳам.

Бўлубман, Нодира, ул сарви гулрухсордин айру,
Кўнгул қондур ҳавон боғу сайри бўстондин ҳам.

* * *

Фигонким, гардиши даврон айирди шаҳсуворимдин,
Гамим кўп, эй кўнгул, сен беҳабарсен ҳоли
зоримдин.

Ғуборим ишқ водиснда барбод ўлди, андоғким,
Биёбонларда Мажнун тўтиё излар ғуборимдин.

Қизил қондур сиришким, заъфарондур чехраи
зардим,
Мени ким кўрса фарқ этмас, хазон бирла
баҳоримдин.

Бузулди рўзгорим, хонаи айшим хароб ўлди,
На роҳат кўргамен эмди бузулғон рўзгоримдин.

Биёбонларни излаб топмадим ёрим сўроғини,
Берурман жон, сабо ногаҳ хабар келтурса ёримдин.

Диёрим аҳли мендин ёрсиз бегона бўлмишлар,
Ки мен ҳам ёрсиз озурдамен ёру диёримдин.

Гаҳи йиртиб яқо, гаҳ қон ютуб, гоҳи фиғон эттим,
Нелар ўтди бу ақшом, Нодира, жони фиғоримдин.

* * *

Эй майи ноб ила рухсорин гулистон айлабон,
Май каби ҳар дам кўнгуллар ғунчасин қон айлабон.

Бир тағофилдин қилан помол саркашлар бошини,
Юз гадони бир тараҳҳум бирла султон айлабон.

Бир тарафда ханжари мижгонидин қонлар тўкиб,
Бир тарафдин бодани лаъли лаби жон айлабон.

Чехраи гулфом бирла гул чароғини ёндируб,
Сурмагун кўзларни очиб наргисистон айлабон.

Зулфи мушкин бирла қилгон нофан чин ошкор,
Наргиси маст ила маҳфилни хумистон айлабон.

Нодира, ул ёр савдоси ила кўз юммаким,
Роҳати жон ёр этмас ёри жонон айлабон.

* * *

Эй лабинг жону каломи жонфизо руҳи равон,
Ошкороу ниҳондур суратинг жон узра жон.

Кокулу шабрангдин қилдинг чаманлар ошкор,
Наргиси бадмастдин қилдинг хумистонлар аёл.

Чарх узра сонма кавкабким чароғон тунлари
Дуди оҳим шуъласи учқунларидиндур нишон.

Поралар бўлди хаёлинг нуридин жон пардаси,
Моҳи тобон шуъласидин ўйлаким бир қаҳқашон.

Соқиб, махмурман чарх этти нокому залил,
Айлағил бир соғари май бирла шоду комрон.

Сен қуёш, мен сояи помол ҳасрат тунда,
Партави алтоф ила берғил қудуратдин амон.

* * *

Ёрдин қолди чаман сарсабзу хандон ўлмасун.
Гулузоримсиз жаҳон боғи гулистон ўлмасун.

Бўлмасун гул кўксини очиб чаманда жилвагар,
Токи гулдек ҳосилим чоки гирибон ўлмасун.

Ғунчалар гулшан аро очилмасун ул ёрсиз,
Ғунча янглиғ то меннинг кўнглум дағи қон ўлмасун.

Очмасун зулфини сунбул боғ аро дилдорсиз,
Токи сунбулдек менинг ҳолим паришон ўлмасун.

Тушмасун шабнам гул узра гулғуззоримдин жудо,
Токи шабнамдек кўзум ёши фаровон ўлмасун.

Абри найсон лаҳза-лаҳза ёғмасун гулзорға,
Абри найсондек кўзум ҳар лаҳза гирён ўлмасун.

Қилмасун булбул чаманда нолау фарёдким,
То кўнгул булбул каби ҳажрида нолон ўлмасун.

Нодира кўксини этти лола янглиғ доғ-доғ,
Ҳеч ким, ё раб, асири доғи ҳижрон ўлмасун.

* * *

Иироғ ўлсам агар ул сарзи сиймандом слидин,
Кўнгул сиймоб янглиғ сув ўлур онинг хаёлидин.

Сабо, эй ишқ аҳлини қосиди, ўтсанг агар ногаҳ,
Нигорим кўйн сори воқиф эт бу хаста ҳолидин.

Кўнгул шарҳи ғамин ҳар хома бирла ким рақам
айлар,
Қиёмат субҳи бўлғунча чекар бош нола нолидин.

Қошню, оғзю қадди била зулфин хаёл айлаб,
Ўлубман лол ўзлукдин кетиб ёрим жамолидин.

Чекар эрдим фироқида неча ким ранж ила меҳнат,
Фироқи биймида юз онча тортарман висолидин.

Нечук асрори ишқин асрасин ул хастаким ҳар дам,
Сариғ рухсори бирла зоҳир ўлмиш ашки олидин.

Магарким, Нодира, кўргузди рухсори арақнокин,
Қизарди гул юзи боғ ичра шабнам инфолидин.

* * *

Саҳарким тушти ўтлар жонима ул меҳрсиймодин,
Ошурдум оҳу афғон дудини авжи сурайёдин.

Мақоме ҳосил эттим водин ишқ ичраким, анга
Етолмас саъй ила Фарҳоду Мажнун кўҳу саҳродин.

Табибо, дардима шамшод баргидин даво қилким,
Қамъу беморман ул сарвқадду гулшанородин.

Баҳор айёми қон бўлғунча, эй шамшод, бош чекма,
Ки етти жона сарву гул узоримсиз тамошодин.

Басийрат аҳлиға лофи назар урсам ажаб эрмас,
Кўзум куҳли саодатға етишти ул кафи подин.

Сочи андишаси ҳар дам фараҳбахши димоғимдур,
Хўтанлар сайр этарман икки зулфи анбаросодин.

Тағофил бирла бедод этма чўх ҳолимға, эй толеъ,
Ки талх ўлмиш мазоқим коми ул лаъли
шакарходин.

Фигонимдинки ўтлар бош чекар ул моҳдин айру,
Анинг учқунларин ёд айлагил нажми сўрайёдин.

Тараб таклифи бирла кўнглуми қон этма, эй соқий,
Не ҳосил, Нодира, лаълидин айру жоми саҳбодин.

* * *

Дарди дил эттим рақам ёрни ҳижронидин,
Нуктаси кўз ёшидин, сатри жигар қонидин.

Ҳажру фироқ илгида пироханим порадур,
Қилмади эл тафриқа жайбини домонидин.

Бу дили девонаким меҳринг ила воладур,
Субҳ эрур нусхае чоки гирибонидин.

Арз этақур, эй сабо, дарди дилим шарҳини,
Ёр хабардор эмас ошиқи ҳайронидин.

То назаримдин ниҳон бўлди ул оромижон,
Нуридн айрилди кўз, жисм жудо жонидин.

Васл кунн кўзларим мардуми гулчин эди,
Гаҳ рухи зебосидин, гаҳ лаби хандонидин.

Толеима ногаҳон қилди ямон кўз асар,
Қолди фироқ ичра жон, айрила жононидин.

Арсан мулки жаҳон гарчи нигнимдадур,
Бош чека билмас кўнгул ишқни фармонидин.

Рози дилимни гар сабо ёрға еткурмаса,
Воқиф эмас ул санам Нодира ҳижронидин.

* * *

Ёрнинг ошуфтаси ваҳм айламас ўз жонидин,
Жон фироқи саҳлдур, айрилмасун жононидин.

Ваҳ, не янглиғ дўстлиғдур мен билан ҳасратлара,
Қўймоғим йўқтур замони шоҳиди ғам ёнидин.

Соқие, кўп хаста хотирман жафо давронида,
Бир қадаҳ май тутғил, озод айла ғам зиндонидин.

Эй худо, раҳм айлаким, охир на қилғум чарх аро
Дам-бадам зор айлабон андуҳи бепоёнидин.

Қолмади мен кўрмагон бедод даврон илгидин,
Доға верди кўнглуми андуҳи бепоёнидин.

Сўрмангиз, эй дўстлар, мендин нишону номким,
Елға ворди тупроғим оҳу фиғон тўфонидин.

Эмди доғи фурқата, ё раб, нечук сабр этмишам,
Бўлмамишдим, Нодира, андишада ҳижронидин.

* * *

Уйқуда бир тун висолингни кўрар кун бормукин?
Субҳ хуршиди жамолингни кўрар кун бормукин?

Кўзларим мардумлари кўп йиғламоқдин сувдадур,
Моҳи рухсор узра холингни кўрар кун бормукин?

Офтоби васл жаннат қасрида топмас завол,
Офтоби безаволингни кўрар кун бормукин?

Бўйлаким қилди кўзумни ёшини қон иштиёқ,
Кўз очиб рухсори олингни кўрар кун бормукин?

Лабларингдин айру айшим талхдур даврон аро,
Жон бериб, ширин мақолингни кўрар кун
бормукин?

Меҳри рухсор узра холингдур саодат кавкаби,
Ахтари фархунда фолингни кўрар кун бормукин?

Лаъли нобинг ҳасратида ташна қолдим Нодира,
Шарбати кавсар мисолингни кўрар кун бормукин?

* * *

Булбули дил ғунчан гулзоринг айлар орзу,
Тўтин жон лаъли шаккарборинг айлар орзу.

Ким қилур умид қон ютмай лабингни шарбатин,
Улмайин, ким наргиси беморинг айлар орзу?

Лол бўлмай, ким такаллум айлади кўргач сени?
Хок бўлмай, ким сени рафторинг айлар орзу. ¹

Боқмағай кавсар лабида ҳурнинг рухсориға,
Ким лаби лаъли маҳи рухсоринг айлар орзу.

Тўкмайинким ашк топмас лаъли серобинг сени,
Ютмайин қон ким рухи гулноринг айлар орзу.

Чехра ўлди заъфароний иштиёқи бодадин,
Соқнё, кўнглум майи гулноринг айлар орзу.

Фохта шамшод излар, гул висолин андалиб,
Нодира мискин қаду рухсоринг айлар орзу.

* * *

Қондур жигарим ғусса билан ёрдин айру,
Ошуфтамен ул ёри вафодордин айру.

Еш ўрнига қонлар тўкилур дийдаларимдин,
То тушти кўзум ул гули рухсордин айру.

Ҳайрон кўзум, эй моҳ, жамолингни тилайдур,
Ойинани йўқ матлаби дийдордин айру.

Бир гўшада танҳолиғ ила ёдинг этарман,
Йўқ ҳамнафасим дийдан хунбордин айру.

Ҳажрингда на роҳат кўрадурман, на ҳаловат,
Йўқдур мени дилхастага озордин айру.

Эй жон, менга ҳажрингда жаҳон бўлди қоронғу,
Бўлгон каби кўз гавҳари шаҳвордин айру.

Гар сарв ила товус хиром этса кўзумга,
Манзур эмас ул қомагу рафтордин айру.

Мендин на раво эрдик, ёр этти жудолиғ,
Гулни киши кўрганму экан хордин айру.

Ут ёқди фироқинг шарари элга ва лекин,
Э Нодира, куймас дили афгордин айру.

* * *

Ғайрнинг базмидадур ул моҳи тобон ҳар кеча,
Уртанур ҳолим кўруб шамъи шабистон ҳар кеча.

Халқ агар ҳар йилда бир қурбонлиғ айлар моҳи ийд,
Мен қилурмея неча жон ул ойға қурбон ҳар кеча.

Сен қилиб ағёрни базмини равшан, рашкидин
Шамъдек жонимдадур доғи намоён ҳар кеча.

Муждан субҳи висолнигдин кўнгулни жам қил,
Ким эрур зулфинг каби ҳолим паришон ҳар кеча.

Гарчи уздинг риштан улфат мени маҳжурдин,
Шукрким, ёднинг эрур кўнглумда меҳмон ҳар кеча.

Базми ишрат соз этиб, сен май ичиб, шодоб ўлуб,
Мен қилурмен най каби фарёди афғон ҳар кеча.

Воқиф эрмассен менинг дардимдин, эй Исонафас,
Ким талошурман лабинг ҳижронида жон ҳар кеча.

Неча кун бўлди лабинг саҳбосидин айру тушуб,
Нодира кўздни тўкар ёш ўрнига қон ҳар кеча.

* * *

Кўнгул боғланди то занжири гисуи сумансоға,
Тароғдек солди ҳасратлар алидин чок аъзоға.

Ажаб эрмас дамо-дам зарра янглиғ беқарор ўлса,
Ушал кўзким тушар ул офтоби оламороға.

Ҳавон сунбули савдосидин Фарҳоду Мажнундек,
На ғавғоларки солди телба бошим кўху саҳроға.

Кўзумни бўйла гирён билмаким дурдоная ашкин,
Басе гавҳарки тўкмиш ишқ найсони бу дарёға.

Фигоним етмаки ул осмони ҳусна мушкилдур,
Ки етмас гард парвоз ила домони сурайёга.

Кўнгулни бодан ғам бирла охир талхком этти,
Етолмай Нодира ул лаъли майгуни шакархоға.

* * *

Ҳажр эди ишқ ичра мен кўрган балолардин бири,
Дард водисида мен чеккан жафолардин бири.

Раҳм эдуб ҳолимни сўрмазлар, кўринг, бедодлиғ,
Сиймбарлардин бири, мавзун қаболардин бири.

Чекмаюб ғам чекти Ширин суратин Фарҳод, лек
Ишқ ойинида дерлар беҳаёлардин бири.

Қошу кўзу зулфу хол ила мадоро айласанг,
Айламаз расво сени юзи қарорлардин бири.

Аҳли табъ ҳар ким ўланмаз аҳли дилдин сўрмаким,
Қуш нажодидин баланд учмиш юволардин бири.

Ишқ даъвосини қилдим норасо журъат била,
Эй расолар зумраси, мен норасолардин бири.

Нодира, тинмай дуо қилким, бу кун султонсен,
Подшоҳи асрдурсан, ул гадолардин бири.

* * *

Масиҳ анфосидек жисм ичра жон кўргузди
гуфтори,
Кўнгул базминин равшан этти ҳар тун шамъи
рухсори.

Фироқинг ўти дуди бошим узра солди юз савдо,
Фигонимдин қизиди жоним ичра ҳашр бозори.

Келинг, эй ҳамнишинлар, бул мени жонимга раҳм
айланг,

Ийқилди кўзларимни ёши бирла жисм девори.

Бўлуб бошдин аёқ ойина янглиг дийдан ҳайрат,
Тушумда жилва этти ҳар тараф товус рафтори.

Каломинг нашъаси беморлар жисмига руҳафзо,
Лабингги шарбати эрди бузуқ кўнгулни меъмори.

Паридек ўзни недин айладинг кўз шахсидин
пинҳон,
Кишига бўлмади маълум оғзинг рамзу асрори.

На ҳожат нола чекмак, кўз ёшини айламак тўфон,
Фироқу меҳнат ичра сабр этмакдур сазовори.

Магарким ул парирў ҳусн нури айлади партав,
Кўзум ойинасидек, эй Нодира, ҳайрат намудори.

* * *

Шоми фурқат ёрсиз мен ютмаган қон қолмади,
Раҳм қилким, эмди қон ютмоққа имкон қолмади.

Жонга еттим дамба-дам хунобан ҳасрат ютуб,
Ваҳки, жонон шавқидин жисмим аро жон қолмади.

Ёна-ёна қолмади жон бирла кўнгул доғсиз,
Тома-тома кўзда ашки чашми гирён қолмади.

Зулфин нстаб риштаи жонимга тушти тоблар,
Кетти тоқат даври эмди тоби ҳижрон қолмади.

Хотиримдин кетмасун дилдор доғи ҳасрати,
Кетса-кетсун гар нишоту айшу сомон қолмади.

Қадди мавзуни била, гулгун юзин ёди била
Орзуи тубню ёди гулистон қолмади.

Соқинё, тутғил ғанيمات соғари ишрат била,
Ким неча давр ўттию бир неча даврон қолмади.

Нодира, кўнглумни равшан қилди ёди орази,
Ким манга андишан хуршиди тобон қолмади.

* * *

Фигонким, ёр ишқи сабри кўнглумдин жудс қилди,
Ғам илги сафҳан аҳволима сабти жафо қилди.

Фалакка еткуруб ҳар кеча ўтлиғ оҳу афғоним
Муҳаббат андалиби кўнглуми оташнаво қилди.

Ўшал Лайли малоҳат нозанини моҳрухсорим
Мени Мажнун каби саргаштан дашти бало қилди.

Паришонлиғ ёғилди бошима дарди муҳаббатдин,
Хаёли ёр ишрат шомини рўзи жазо қилди.

На сабру ҳуш қолди, на қарору тоқатим, ё раб,
Кўнгул ичра ҳавон ишқ билмам на бало қилди.

Висолини тополмай, Нодира, мушкил эрур ҳолим,
Ки бедоди муҳаббат манга қаттиқ можаро қилди.

* * *

Езибман сафҳан ҳуснинг хаёлида бу иншони,
Хижолат айлади ойинаи тўти шакархонн.

Манга хайлу сипаҳ девоналар бирла мажонинлар,
Нечунким тоза доғи жисмима муҳри Сулаймоний.

Кўнгул қон бўлди, оғзинг сирри ҳаргиз бўлмади
равшан,
Қизил гул ғунчасидек ким очар ушбу муаммони.

Недин жону танимға миннат эрмас пой бўсингдин,
Ким эрмиш шеҳнаи шавқинг кўнгул мулки аро
хони.

Шакар сўзлук, қаро кўзлук ғизолим ҳажрида
Йиғлаб,
Қуюн янглиғ кезарман оқ айлаб дашту саҳрони.
Юрак қон ўлди, оҳимнинг тутуни кўкка ёлдәшди,
Қачонким тушда кўрдум гул юз ила сарви болони.
Вафо ранги муҳаббат накҳатин кўз тутмоғил, эй
дил,
Бу рангу бўй кўргузмас килинга даҳр бўстони.
Хаёли ёр ила, эй Нодира, шавқ уйида сабр эт,
Жаҳонни айлади ошуфта бу ҳоли паришони.

* * *

Юзунг ҳажрида тўфондур сиришким, тутти дунёни,
Ажаб эрмас анинг бир қатраси гарқ этса дарёни.
Муҳаббат аҳлиға ҳожат эмасдур даҳр ғавғоси,
Кел, эй шўри жунун, дур айла бошимдин бу
ғавғони.
Кўролмай ёрни бўлмиш жунуним эл тамошоси,
Агар кўрсам жамолин анда кўргайсан тамошони.
Етолмай гульзорим васлиға ишқ ичра расвомен,
Мадад қил, бахт кўйи сориға бошқар бу расвони.
Кўнгул бир офтоб ишқида ҳайрондурки тонг эрмас,
Лаби шавқи фалакдин ерга индурса Масиҳони.
Киши кўрган эмасдур ишқ даъвосида осойиш,
Агар роҳат тиларсан, зоҳидо, тарк эт бу даъвони.
Юзинг ўлсун қароким, эй фалак, зулм айладинг
беҳад,
Айирдинг ёрдин бу Нодира мажнуни шайдони.

* * *

Мунтазирдурман, қачонким келса жомон айланай,
Бошидин юз йўл тасаддуқ айлабон жон, айланай.

Бошидин айланмадим деб кўпдур армоним мени,
Келса ёрим қолмасун кўнгулда армон, айланай.

Лаҳзае холи эмас кўнглум хаёлинг хайлидин,
Иштиёқингдур кўнгул тахтида султон, айланай.

Меҳри рухсорингни соғиндим, қарорим қолмади,
Заррадек бошингдин, э хуршиди тобон, айланай.

Айларам ийди висолингни дамо-дам орзу,
Эй юзинг байрам ойн, жон сенга қурбон айланай.

Гирдибоди домани дашти жунундур пайкарим,
Жустижў айлаб сени кўҳу биёбон айланай.

Шомлар фикру хаёл ичра сени айлаб сўроғ,
Субҳидам боди сабо янглиғ гулистон айланай.

Кел, хиром айлаб қадам қўйғил кўзум гулзорина,
Қадду рафторингдин, эй сарви хиромон, айланай.

Муғтанам эрди висолинг қайдасан, эй шаҳсувор,
Сендин айру Нодира ғам бирла ҳайрон, айланай.

* * *

Эй сарви ноз, қадди ниҳолингдин ўргулай,
Эдинг бахайр, фикру хаёлингдин ўргулай.

Шоми фироқинг этти мени тийра рўзгор,
Кўрсат юзингни моҳи жамолингдин ўргулай.

Ҳижрон менга мусоҳиб эрур, васлинг орзу,
Гаҳи фироқу гоҳ висолингдин ўргулай.

— 76 —

Пайваста қошларингни юз узра хаёл этиб,
Бир офтобу икки ҳилолингдин ўргулай.

Кўнглум қушини банд қилур ғам тузоғина,
Гул хирманида донан холингдин ўргулай.

Мен телбага кўзунг кийиги ром бўлмади,
Ваҳший сифат рамида ғизолингдин ўргулай.

Топмас кўзумни мардуми ҳуснинг мисолини
Холи сияҳ ила рухи олингдин ўргулай.

Келтурсанг, эй кабутар, агар ёрдин хабар,
Кўрганда номасин пару болингдин ўргулай.

Эй гулўзор, Нодиранинг ҳолини сўраб,
Гуфтора кел, жавобу саволингдин ўргулай.

* * *

Жон олурда, эй санам, қилгон шитобингга ўлай,
Гоҳ нозингга берай жон, гаҳ итобингга ўлай.

Ҳар киши ўлса юзинг меҳрида лаълинг тиргузур,
Чун масиҳинг зинда айлар, офтобингга ўлай.

Тиргузур беморларни шарбати лаъли лабинг,
Соқиё, махмурман завқи шаробингга ўлай.

Жон бағишларда лабинг нозингга жон айлай фидо,
Қатлим айлар чоғда қилгон изтиробингга ўлай.

Лаълинг олида кўнгул сўрганда холингдин савол,
Нозу истиғно била берган жавобингга ўлай.

Толшиниб ўлгон каби сайёдини домида қуш,
Қўйки, бир дам чирмашиб банди ниқобингга ўлай.

Остонинг қиблан мақсуди хосу ом эзур,
Нодира, бошимни фарш айлаб жанобингга ўлай.

* * *

Замоне васфинги ёд этмоғим не эҳтимол ўлғай,
Бу йўлдурким вафо асҳобина касби камол ўлғай.

Қилурсен шод чўх ақли худодод ила оламини,
Ажабдурким бировга мунча ҳам рангин хаёл ўлғай.

Баробар айламас ўз рутбасин гардун қуёшига,
Бировким соя янглиғ дарғаҳингда пойимол ўлғай.

Баҳори илтифотинг файзидин нашъу намо топқоч,
Хазон ўлғон кўнгуллар фитрати раъно ниҳол
ўлғай.

Чу хизмат йўлида домони давлат тушти илгимга,
Анинг шукронасидин тинмоғим амри маҳол ўлғай.

Ўшалки бандан фармон эрур, эй хисрави олам,
Йўлингдин Нодира бош чекмоғи не эҳтимол
ўлғай.

МУХАММАСЛАР

НАВОИИ ҒАЗАЛИГА МУХАММАС

Сўроғинда биёбонлар кезиб бе поу сар юрдум,
Қуюндек чарх уруб жисмим ғуборин кўкка
совурдум,
Сен азм айлаб кетарға, мен бўлуб бемор, қайгурдум,
Кўнгул жон бирла бўлди ҳамраҳинг, мен дард ила
турдум,
Сенга жон бирла кўнглумни, сени тангрига
топшурдим.

Видоингни қилурда куйди жоним хайрбодидин,
Фалак сақфи қорарди дуди оҳимнинг мидодидин,
Жаҳон зулмат саройи дуди оҳим имтидодидин,
Нишондур тийра бўлғон ахтари бахтим саводидин,
Туганларким фироқинг ўтидин ғам шони
куйдурдум.

Қошинг ёси таманносидадур пайваста қаддим хам,
Юрак захмиға марҳам истаб этмасман тараддуд ҳам,
Кўнгул новакларингни захмидин роҳат топар
ҳар дам,
Егоч бирла бошоқ ким танда қолди ул эрур марҳам,
Жунундин ким фироқинг ўқларин жисмимда
синдурдум.

Гирибон чок зрурман субҳи васлинг интизоридин,
Қоронғу бўлди шомим дуди оҳимни ғуборидин,
Шарарлиқ шуълалар бош чекти кўксим хор-хоридин,
Туташти шамъдек ҳар бармоғим ҳижрон шароридин,
Илик марҳам қўяй деб чун бағр чокиға еткурдум.

Кўруб ул бутни зуннор олмағайсиз, эй мусулмонлар,
Менингдек юз балоға қолмағайсиз, эй мусулмонлар,
Саломат кунжидин қўзғолмағайсиз, эй

мусулмонлар,

Чу ул кофир чиқар кўз солмағайсиз, эй

мусулмонлар.

Ки мен бечора кўнглумни боқиб ўткунча олдурдум.

Мени лол этти гуфтори лаби хомуши ғўёси,
Ушатти қанду шаккар неъматин лаъли шакархоси,
На дилкаш ҳусн эрур кўрган сари ортар таманноси,
Юзин кўргач бошимға тушти мушкин зулф савдоси,
Фиғонким бир боқинишда юз бало бошимға келтурдум.

Сени топмоқ баса мушкил кўрунди жустижў бирла,
Фироқинг дардиға таскин тиларман гуфтигў бирла,
Гаҳи паймона бирла шуғл этиб, гоҳи сабу бирла,
Кўнгул тинмасқа қолмиш эрди ҳар нав орзу бирла,
Ризо кўйинға то қўйдум қадам кўнглумни тиндурдум.

Зарар қилмас муҳаббат аҳлиға ағёрни таъни,
Эрур бадхоҳларнинг гуфтигўйи барча бемаъни,
Бу кун, эй Нодира, бошдин кўюб тожи мурассаъни,
Макон гулхан кулин қилди Навоий телбадек яъни,
Жунун торожидин охир қаро тупроққа ўлтурдум.

* * *

Келгил, эй нола, санга оҳ ила имдод қилай,
Офият хирманини бир йўли барбод қилай,

Ман этиб нолани тарки раҳи фарёд қилай,
Тобакай ҳажру фироқ сфатидин дод қилай,
Эмди ўзни неча кун сабр ила мўътод қилай.

Менга гоҳе хабари моҳи тамоимини десанг,
Ёрға дарду ғами субҳ ила шомимини десанг,
Ул паривашқа дуо бирла саломимини десанг,
Ёр кўйида башартики наёмимини десанг,
Бу қафасдин сени, эй жон қуши, озод қилай.

Адлу инсофда Жамшиднажодим сен эдинг,
Фикру андиша, ҳаёлим била ёдим сен эдинг,
Рост айтай сабаби рушду рашодим сен эдинг,
Эй дилором, бу оламда муродим сен эдинг,
Айлаб оламини фаромуш, сени мен ёд қилай.

Яна бир мартаба ғам шомида моҳимини кўруб,
Ҳажр дардини десам пушту паноҳимини кўруб,
Раҳми келгайму бу аҳволи табоҳимини кўруб,
Жаврларки менга чарх айлади, шоҳимини кўруб,
Бош яланг айлаб, инонини тутуб дод қилай.

Соқнё, ранжи хумор ўртади, келтур манга май,
Тўлдуруб неча қадаҳни тута кўр пайдарпай,
Ҳажр дарди била ҳикмат йўлини қилдим тай,
Сабрдур дарди дилим чораси, йўқса токай
Нотавон жонима бедод уза бедод қилай?

Неча кунларки менга бор эди лутфу караминг,
Сурман чашми жаҳонбин эди гарди қадаминг,
Фарздур эмди менга тавфи дари муҳтараминг,
Боғлаб ихлос ила эҳроми ҳарими ҳараминг,
Ашкдин роҳилау хуни жигар зод қилай.

Васл базми аро жоми майи саршор қани,
Зулм ила мендин айирди фалаки сифла сани,

Порадур гул каби эгнимда жунун пирохани,
Оташи дарду фироқу шарари ҳажр мени
Ўртади қайси бирини сенга бунёд қилай.

Ёрсиз мушкил экан меҳнати ҳижрон чекмак,
Васл уммиди била ранжи фаровон чекмак,
Най каби бўлди ишим нолау афгон чекмак,
Мен мену кўҳи ғаминг кулласида жон чекмак,
Неча Ширинни вафо тоғида Фарҳод қилай.

Кошки уйқуда бир кўрсам эди ёримни,
Йиғласам билгай эди ҳоли дили зоримни,
Дард аҳли ўқисун, Нодира, гуфторимни,
Ёзибон кўкда қуёш лавҳина ашъоримни,
Насхи машқи қалами Моню Бехзод қилай.

* * *

Оҳ, бир сарву сиҳи рафтордин айрилмишам,
Кўзлари бодому гулрухсордин айрилмишам,
Хаста жону нотавонман, ёрдин айрилмишам,
Ёри ҳамдам, мунису ғамхордин айрилмишам,
Бўлмишам бе ҳонумон то ёрдин айрилмишам.

Ҳажр водисиға солди гардиши даврон мени,
Оташи фурқатда охир ўртади ҳижрон мени,
Халқ аро афсона қилди нолау афгон мени,
Ҳажр дардиға гирифтор айлади жонон мени,
Ул гуландому парирухсордин айрилмишам.

Ёр ҳажридин яқони пора қилмай найлайин,
Кўзларим хунобини сайёра қилмай найлайин,
Едини дарди дилимга чора қилмай найлайин,
Ҳар тараф васли тилаб наззора қилмай найлайин,
Воламен ойнадек дийдордин айрилмишам.

Эй хуш ул кунларки, ул гулчеҳра бирла ёр эдим,
Кеча-кундуз даълати васлила бархўрдор эдим,
Нуқтаи меҳру вафода маҳрами асрор эдим,
Комъёби шарбати ул лаъли шаккарбор эдим,
Қон ютарман лаъли шаккарбордин айрилмишам.

Ёр кетти, эмди ҳижрон можаросидур манго,
Васлига шукр этмадим, Фурқат балосидир манго
Едгор ул муниси жоним дуосидур манго,
Кечаю кундуз висоли муддаосидур манго,
Ери ғамхору наку кирдордин айрилмишам.

Деб эди, бағрингни ҳижрон тиғи бирла тилмайин,
Аҳд этиб эрдик, сендин бир нафас айрилмайин,
То тирикдурман жудолиғ можаросин қилмайин,
Ёр кетти Нодира, ҳасратда қолдим билмайин,
Аҳди ёлғон дилбари айёрдан айрилмишам.

МУСАММАНЛАР

Фарёдки, ишқ этти мени ёрға мафтун,
Жон волау тан хаста, юрак доғу жигар хун,
Мажнун каби шавқ айлади саргаштан ҳомун,
Овораи даҳр этти мени гардиши гардун,
Даврон не ажаб кўз ёшими айласа Жайхун,
Чун айлади оламни бино холиқи бечун,
Муншин қадар менга қалам чекди дигаргун,
Паймонан айшимни қазо айлади вожун.

Мен ҳасрат ила қолдиму ёрим сафар этти,
Қатлимға ғами дарду балони хабар этти,
Ҳижронда насибим мени хуни жигар этти,
Фурқат ўтининг тоби кўнгулға асар этти,
Алқисса, фироқ ичра мени дарбадар этти,
Тақдири азалдин мени беноу сар этти,
Муншин қадар менга қалам чекди дигаргун,
Паймонан айшимни қазо айлади вожун.

Ҳар лаҳзаки, эй ёр, сени ёд қилурман,
Ҳажр офатидан волау фарёд қилурман,
Ўз жонима бедод уза бедод қилурман,
Бахтимни забун толендин дод қилурман,
Муншин қадар менга қалам чекди дигаргун,
Паймонан айшимни қазо айлади вожун.

Чарх элни гирифтори хами домн ғам айлар,
Бисёр жафолар қилибон раҳм кам айлар.

Мен ғамзадани ҳамдами дарду алам айлар,
Андоғки, ул ой ишқи била муттаҳам айлар,
Токай менга бедод ила жавру ситам айлар,
Охир мени оворан дашти адам айлар.
Муншни қадар менга қалам чекди дигаргун,
Паймонаи айшимни қазо айлади вожун.

Эй гулшани ғам, эмди баҳор ўлди хазон бўл,
Эй дийдаларим, ёр юзига нигарон бўл,
Эй ой, кўнгил гулшанида сарви равон бўл,
Эй хушу хирад, ишқида расвон жаҳон бўл,
Эй ақл, жунун даштида беному нишон бўл,
Эй Нодира, сен айшу тараб бирла омон бўл,
Муншни қадар менга қалам чекди дигаргун,
Паймонаи айшимни қазо айлади вожун.

* * *

Нигоримдин айирдинг, эй ажал, фарёд дастингдин,
Ажаб эрмас гар этсам дам-бадам юз дод
дастингдин,
Ки бўлди сабру тоқат хирмани барбод дастингдин,
Улусни хонумони бўлмади обод дастингдин,
Паришонҳол эрурман хотирим ношод дастингдин,
Қилурман, эй сипехри бемурувват, дод
дастингдин,
Асири хокдур ул сарви ҳуризод дастингдин.

Ажаб эрмас агар ўтса фалакдин оҳу фарёдим,
Фиғон этмайму кетти бу чамандин сарви озодим,
Кўнгул маъмур эди, эй чарх, вайрон ўлди ободим,
Фалак зулм эттию фарёдрасқа етмади додим,
Фараҳ топмас жаҳони бевафодин таъби ношодим,
Бўлуб девона билмасман қаён кетти паризодим,
Қилурман, эй сипехри бемурувват, дод дастингдин,
Асири хокдур ул сарви ҳуризод дастингдин.

Неча кундур назарда ул моҳи номехрибоним йўқ,
Жамини ҳамнишинлар бору ул ороми жоним йўқ,
Муҳаббат дарду доғидин бўлак ному нишоним йўқ,
Баҳор ўлди, гул очилди, менинг сарви равоним йўқ,
Жаҳон ўртанди ҳажридин ул ошуби жаҳоним йўқ,
Фироқида ғаму ҳасратдин ортиқ дostonим йўқ,
Қилурман, эй сипехри бемурувват, дод дастингдин,
Асири хокдур ул сарви ҳуризод дастингдин.

Фалак жисмимни туфроғ айлади, жонимни
тиндурди,
Кўнгул шаҳбозини андуҳ домиға илинтурди,
Тажаммул офтобини фалак туфроға индурди,
Тегиб санги маломат шишаи сабримни синдурди,
Қуёш чобуксуворин то фалак раҳиға миндурди,
Муҳаббат аҳлиға жавру жафосини билинтурди,
Қилурман, эй сипехри бемурувват, дод
дастингдин,
Асири хокдур ул сарви ҳуризод дастингдин.

Жаҳон боғида булбулдек фиғоним суд қилмайдур,
Гули тасвир янглиғ ғунчаи бахтим очилмайдур,
На дерман, Нодира, пинҳон ғамимни ёр билмайдур,
Кўнгул беҳуд бўлуб ғам бодасинди то йиқилмайдур,
Фалак бераҳмдур, фарёд қилсам кўзга илмайдур,
Қилурман, эй сипехри бемурувват, дод дастингдин
Асири хокдур ул сарви ҳуризод дастингдин.

ТАРЖИЪБАНД

Хатинг иштиёқин савод айладим,
Кўзумнинг қорасин мидод айладим.
Мени баски девона қилди ғаминг,
Жунув аҳлиға иттиҳод айладим.
Кўруб тушда юзингни беихтиёр,
Фигон чектим андоғки, дод айладим.
Рафиқим жигар хаста афгорлар,
Алар бирла аҳди видод айладим.
Сени жуду эҳсона тарғиб этиб,
Хитобингни хайрулжавод айладим.
Муродимни сендин топарманму деб
Халойиққа саъйи мурод айладим.
Висолингдин, эй жон тополмай сўроғ,
Нелар тушти бошимга сендин йироғ.

Хуш ул кун, сени бирла дамсоз эдим,
Ниёз ичра сармоян ноз эдим.
Фалакдин буюкроқ эди рифъатим,
Кн васлинг ҳаримида мумтоз эдим.
Муҳайё эди барча сайди мурод,
Кн султоним илгида шаҳбоз эдим.
Шабу рўз ёдингда эрди кўнгул,
Хаёлинг ила маҳрамин роз эдим.
Аёғингға бошим қўйиб субҳу шом,
Сарафрозларға сарафроз эдим.
Висолингни базмида шодоб ўлуб,

Наво аҳли бирла навосоз эдим.
Гул эрди юзинг мен апи шавқида
Саҳар андалиба ҳамовоз эдим.
Висолингдин, эй жон, тополмай сўроғ,
Нелар тушти бошимға сендин йироғ.

Рижожўман, эй дилситоним, сенга
На бўлдики, етмас фиғоним сенга.
Бошим поймолнингдур, эй сарви ноз,
Фидодур бу ошуфта жоним сенга.
Фироқингда ашким равондур мудом,
Қачон восил ўлғай равоним сенга.
На даркор сенсиз жаҳон бирла жон,
Тасаддуқ бу жону жаҳоним сенга.
Агар ўлсам бу водий аро, эй ҳумой,
Ғизо бўлғуси устixonим сенга.
Қирон этти ғам лашкари жонима,
Қилай арз соҳибқироним сенга.
Хаёл ичра ҳар ён назар айласам,
Боқар дийдан хунфишоним сенга.
Висолингдин, эй жон, тополмай сўроғ,
Нелар тушти бошимға сендин йироғ.

Қаён бординг, эй сарви козим менинг,
Сенга етмас арзи ниёзим менинг.
Висолингга мағрур эдим неча кун,
Ниёз ўлди ул барча нозим менинг.
Фиғонким, топилганда сайди мурад,
Ҳаво айлади шоҳбозим менинг.
Фироқ илгида топмадим чорае,
Ки васлинг эди чорасозим менинг.
Жамолингдин айру тушуб кечалар,
Хаёлинг эрур дилнавозим менинг.
Сенга эътиқодим кўпу сабрим оз,
Фидодур сенга кўпу озим менинг.

Куюб, уртануб шамъ сув бўлди пок,
Асар қилди сўзи гудозим менинг.
Висолингдин, эй жон, тополмай сўроғ,
Нелар тушти бошимға сендин йироғ.

Сенга қайси ғамни баён айлайин,
Неча оҳ тортиб фиғон айлайин.
Маконинг сеннинг қайси манзилдадур,
Кўзум ёшидин хат равон айлайин.
Хаёлингни кўнгулда ҳозир қилиб,
Ғамимни сенга дoston айлайин.
Ушал аҳди ёлғон жафопешасен,
Сени табакай имтиҳон айлайин.
Жудолик румузини изҳориға
Қаламни тилни таржимон айлайин.
Кўнгулни сурури жигар гўшалар
Булар шукрини ҳирзи жон айлайин.
Кўзум нуриин равшан эт, эй худо,
Тамошон амну амон айлайин.
Висолингдин, эй жон, тополмай сўроғ,
Нелар тушти бошимға сендин йироғ.

Ф И Р О Қ Н О М А

Оҳким беҳад менга жавру жафо айлар фалак,
Фурқат ичра қисматим дарду бало айлар фалак,
Ердин айру манго кўп можаро айлар фалак,
Ғам била гулдек юзумни қаҳрабо айлар фалак,
Бевафодур оқибат кимга вафо айлар фалак,
Ҳасрату дарду аламга мубтало айлар фалак,
Ёрни, албатта, ёридин жудо айлар фалак,
Гул била булбулни беваргу наво айлар фалак,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Сабр қилсам ишқ дарди беқарор айлар мени,
Касби хуш этсам жунун беихтиёр айлар мени,
Дамба-дам фарёдим элдин шармисор айлар мени,
Ҳажр доғи дардманду дилфигор айлар мени.
Уйлаким жаври фалак зору низор айлар мени,
Ёрсиз ҳижрон балосиға дучор айлар мени,
Чархи дун токай фироқ илгида зор айлар мени,
Оқибат бу дарду ғам Мажнун шиор айлар мени,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Ердин айру кўнгулдур тийрау ошуфта ҳол,
Офтобим неча кун бўлдики кўргузмас жамол,
Фурқат ичра бадри тобон заъфидин бўлди ҳилол,
Ғам юки охир алифдек қоматимни қилди дол,
Эй хуш ул соатки эрдим маҳрамин базми висол,

Дарди ҳижрон ибтилосин айламас эрдим ҳаёл,
Ул замон эрди бу нуқсонлар менга айни камол.
Борди ул сарви равон, мен қолмишам беҳушу лол,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондан ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Қандасен ёрим, сўроғингда кўнгул оворадур,
Кечалар то субҳ ашким кавкаби сайёрадур,
Сарви қадингга кўзум муштоқи бир наззорадур,
Пиразоли чарх ким ошиққушу маккорадур,
Жаври зулмидин юракда бениҳоят ёрадур,
Эмдиким сабр айламакдин жайби тоқат порадур,
Ийгламай найлайки ғам жонимни ўртаб борадур,
Чора топмай дардиға бу нотавон бечорадур,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Бир келиб ҳолимни султоним тамошо қилмади,
Бедаво дардимга раҳм айлаб, мудово қилмади,
Айрилиб, андин кўнгул тарки таманно қилмади,
Тош бағирлик ёр фарёдимға парво қилмади,
Юсуф ишқида бу ишларни Зулайхо қилмади,
Ўтти Вомиқ даҳрдин ёдини Узро қилмади,
Мотама Фарҳодни Ширин тақозо қилмади,
Лайли ҳижрониди Мажнун мен каби ёқилмади,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Бенавомен қандасен, эй шаҳриёри муҳтарам,
Шарбати васлингни топмай қон ютарман дамба-дам,
Сарв янглиғ қоматимни бори меҳнат қилди хам,
Менга сенсиз дард уза дарду алам узра алам,
Сендин айрилғоч ғизоли хуш мендин қилди рам,
Дард-ёру ғусса-ҳамдам, ғам-фаровон, айш кам,
Билмаган бўлсам висолинг давлатини муғтанам,
Ҳажр этак ушлаб, гирибонимни маҳкам тутди ғам,

Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёрдин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Нола қилдим ёрнинг васли муяссар бўлмади,
Толем раҳбарлиғ айлаб, бахт ёвар бўлмади,
Васл сори давлату иқбол раҳбар бўлмади,
Кўзларим меҳри жамолидин мунаввар бўлмади,
Менга ҳамдам бир кун ул хуршид манзар бўлмади,
Бир нафас дийдордин жон баҳрапарвар бўлмади,
Кимдур ул ким келди дунёга муқаддар бўлмади,
Ҳажр дардидин паришонҳолу абтар бўлмади,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Менга ул кун ким вафога аҳду паймон айлади,
Нўшдоруи лаби дардимға дармон айлади,
Сўнгра қилгон ваъдаларини барча ёлгон айлади,
Ё магар ул аҳду паймондин пушаймон айлади,
Васл хонидин насибим доғи ҳижрон айлади,
Лоладек бағримни доғи фурқати қон айлади,
Хотири жамъимни бу ҳасрат паришон айлади,
Мен қолиб ғурбатда, шоҳим азми жавлон айлади,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Сен қилиб азми сафар мен дард ила раижурман,
Ёд айлаб лабларинг саҳбосини маҳмурман,
Васлинг истаб офият сарманзилидин дурман,
Эл гумон айларки бу давлат билан масрурман,
Айламасман салтанатни ёрсиз манзур ман,
Муғтанам билмай висолингни агар мағрурман,
Эмди кўзгу аксидек ҳайратда номақдурман,
Қилмангиз манъи фиғоним, ёрдин маҳжурман,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

Эй муғайний нағмасоз эт Нодира гуфторидин,
Ким келур буйи вафо ушшоқ аро ашъоридин,
Риштаи жонимға пайванд айла созинг торидин.
Қилмасунму нола, айрилди вафолиғ ёридин,
Тошни сув қилди таъсири фиғону зоридин,
Ногаҳон бир оҳ агар чекса дили афгоридин,
Чарх бунёдини хокистар қилур осоридин,
Бўлмасин маҳрум ошиқ ёрнинг дийдоридин,
Ҳеч ким, ё раб, жаҳонда ёридин айрилмасун,
Жондин ортиқ меҳрибон дилдоридин айрилмасун.

ФОРСИЙ ҒАЗАЛЛАРДАН

Бе ту месӯзад дили вайрони мо,
Пой неҳ дар дидан ҳайрони мо.

Ҷайби ҷони мост дар дасти ғамат,
Ваҳ, ҷи меҳоҳад ғамат аз ҷони мо.

Чун гули садбарг дар боғи чунун,
Аз гиребон чок то домони мо.

Мо кабоби оташи ишқи туем,
Мечакад хуноб аз мижғони мо.

Қиссан Фарҳоду Мачнун нусхаест,
Аз варақҳои гули девони мо.

Авҷи истиғно мақоми нози ӯст,
Кай расад дар гӯши ӯ афғони мо?

Мову васфи ҳусни он гулҷеҳра, нест
Ғайр аз ин, Макнуна, дар девони мо.

* * *

Эй гашта даври наргиси масти ту ҷоми мо,
Кайфияти ниғоҳи ту айши мудоми мо.

Беголей нигар, ки ҷаҳон аст шоду лек,
Ишрат ба даври ҷашми ту бошад ҳароми мо.

Ҳаққи вафо, ки талхин ҳичрони мо, расон,
Эй боди субҳ, бар бути ширинкаломи мо.

Мо ҳам зи хайли хокнишинони он дарем,
Бар посбони ӯ, кӣ расонад саломи мо.

Чун мо нахонда Вомиқу Маҷнун зи дарси
ишқ,
Хатм аст гуфтугӯи муҳаббат ба номи мо.

Дар мулки ҳусн гарчи ту шоҳӣ, забун мағир,
Иқлими ишқ гашта мусаххар ба коми мо.

Даврон — забуну ёр — ситамгору бахт — дун,
Дигар кучо расад ҳаваси фикри хоми мо.

Чон меканему бӯи муроде намерасад,
Як бор ҳам нагашт фалак бар мароми мо.

Макнуна, хок бар сари даврону айши ӯ,
Хун шуд насиби соқии қисмат ба чоми мо.

* * *

Дӯстон, гӯед дилдори шакархон маро,
К-аз табассум чон диҳад афсурда аъзои маро.

Шоми умрам дар сияҳбахти ба торикӣ расид,
Бохабар созед ёри моҳсимои маро.

Гар ба сайри роҳи ишқи ӯ нагардад поймол,
Бишканид аз сангборони ситам пой маро.

Дар хаёли ёр, чун наззора, чонам метапад,
Гар ба ёд орад касе рӯзе тамошои маро.

Ростиҳои фиғону оҳи ман маълум нест,
Сарви мавзунқомати хуршедболии маро.

Мая ғубори домани хуршед дорам орзў,
Ханда месозад хирад ин саъи бечои маро.

Ҷиммати ишқам набинад бар сарире сарварӣ,
Бахт агар бар остони ў диҳад ҷои маро.

Шеъри ман, Макнуна, таъсири дигар дорад ба дил,
Нест ғайр аз дарди дил маънӣ суханҳои маро.

* * *

Айш кун, васли ёр дар гузар аст,
Бода паймо, баҳор дар гузар аст.

Кори худро ба вақт бояд кард,
Фурсати рӯзгор дар гузар аст.

Сабр кун, то фараҳ ба даст ояд,
Печутоби хумор дар гузар аст.

Муждан васл мерасад, инак
Навбати интизор дар гузар аст.

Эй фалак, бар шукӯҳи хеш маноз,
Ив ҳама гирудор дар гузар аст.

Такья натвон ба фурсати ҳастӣ,
Ҷамчу боди баҳор дар гузар аст.

Даҳр онна аст, Макнуна,
Ҷар кӣ гардад дучор, дар гузар аст.

* * *

Кор дигар, лофи чуръат дигар аст,
Мардро осори ҳиммат дигар аст.

Точу тахту боргоҳу қаср нест,
Шоҳро асбоби давлат дигар аст.

То кунад арзи шуқӯҳи карру фар,
Подшоҳиро аломат дигар аст.

Дар мнени чумлаи гарданкашон,
Рутбаи аҳли каромат дигар аст.

Шӯру ғавғои чунуни ман дигар,
Фулғули рӯзи қиёмат дигар аст.

Нағман мутриб намеояд ба кор,
Лаззати оҳу надомат дигар аст.

Шўъла зад теги забон Макнунаро,
Чавҳари шамшери ғайрат дигар аст.

* * *

Ҳар дил, ки зи ишқи ёр гарм аст,
То ҳашр аз он шарор гарм аст.

Дар роҳи фиреби ваъдаи ў,
Ҳангомаи интизор гарм аст.

Аз синан гарми ишқбозон,
Пушти хамаи рӯзгор гарм аст.

Дар хонаи зин даромад он шоҳ,
Дар маъракаи гирудор гарм аст.

Дилсӯхтаи ҷафои ўро,
Гар хок шавад, ғубор гарм аст.

Беҳушаму чун расам ба соқӣ,
Гўям сарам аз хумор гарм аст.

Чун шамъ шаҳиди ишқи ўро,
То лавҳи сари мазор гарм аст.

Бемори муҳаббати бутонро
Хун дар рағи беқарор гарм аст.

Макнуна, матон ҳуш бардор,
Бозори ҷунуни ёр гарм аст.

* * *

Ҳусн оташу дил самандари ўст,
Ишқ офату дард лашкари ўст.

Ишқ аст муҳиту сабр — лангар,
Тўфон — ғаму дил — шиновари ўст.

Қуфли дили зангбастаи ман
Дар банди калиди ханҷари ўст.

Дар дил гузарад чу азми сайдаш,
Хуршед шикори лоғари ўст.

Мурғи қафаси туро назебад,
Парвоз, ки хубии пари ўст.

Макнуна сар аз раҳаш нагирад,
Нақши кафи ёр афсари ўст.

* * *

Хоксорӣ — исми аъзам буд, бар дилҳо нишаст,
Саъг чун шуд сурма, андар дидаи бино нишаст.

Мардумиро аз тавозӯъ мешавад қадраш баланд,
Дар бисоти ҳусн абрӯ аз ҳама боло нишаст.

Аҳли табъе ҳаст, дар зиндони ғам дидам асир,
Дар қафас тӯти зи гуфтори суханоро нишаст.

Соф кун оинасо аз кудурат синаро,
Аз ғубори дилсиёҳӣ лола дар саҳро нишаст.

Саркашӣ хоҳӣ, туро хоҳад намудан поймол,
Шуд ба боло оташу охир ба зери по нишаст.

Аз лаби шаккарфишони ёр ширин нуктааш,
Бар димоғи қони ман чун нашъан саҳбо нишаст.

Расму онни ғарибӣ ёд гир аз офтоб,
Субҳдам танҳо баромад, шони ғам танҳо нишаст.

Синаи Макнуна дар кунҷи ғарибӣ сӯхта,
Оби чашмаш ҳамчу гавҳар дар дили дзрьё нишаст.

* * *

Соф аст рухи онакирдори табиат,
Як зарран ғам мешавад озори табиат.

Аз санг кашад шиша ҳама дарди таваҳҳум,
Ҳамсӯҳбати ноаҳл бувад бори табиат.

Дар лафз ниҳон гашта рухи дилбари маънӣ
Аз бахти синаҳ сохта девори табиат.

Дар боғ гул аз боди баҳор омада сарсабз,
Хуррам зи насиме шуда гулзори табиат.

То хат накунад чилва, кучо сафҳа кунад гул,
Аз сурман ӯ дидан бедори табиат.

Аз чархи чафопеша насозӣ ту, илоҳӣ!
Ҳамчун гули оташзада бемори табиат.

Аз баҳри дилаш мавҷ зада гавҳари маънӣ,
Макнуна бувад маҳрами асрори табиат.

* * *

Бе ту дар базми тараб мавҷи шаробам оташ аст,
Бе ман лаъли лабат нуқлу кабомам оташ аст.

Васл — мушкил, ёр — бепарво, фиғонам бе асар,
Дўстон, раҳме, ки дар қони харобам оташ аст.

Рост гўям, рўз то шаб бе ту месўзам зи ҳаҷр,
Ҳосили бедорнам доғ асту хобам оташ аст.

Заҳр бошад бе лаби лаъли ту дар комам набот,
Дурам аз базми ту ҳамчун шамъу обам оташ аст.

Ваҳ, намедонам чи сон дар ишқи ў тоб оварам,
Ман гиёҳу дилбари олиҷанобам оташ аст.

Аз табу тоби дили зорам мапурс, эй ҳамнафас,
Шамъи ҳичронам, табам — доғ асту тобам —
оташ аст.

Ҳар қадар сўзам зи ҳаҷри шўълан рўяш, кам аст,
Чун манам парвонаи он шамъ, бобам оташ аст.

Зоҳиди хушк, аз чӣ мепурсӣ зи ҳоли зори ман?
Синаи пурҳасрате дорам, ҷавобам оташ аст.

Дар каломам нест, Макнуна, ба ғайр аз сўхтан,
Дафтарама маҷмуан доғу китобам оташ аст,

* * *

Эй зулфи сиёҳи ту шабистони муҳаббат,
Анвори ҷамолат маҳи тобони муҳаббат.

Бе ҳарфи хушат зиндагӣ нест ба дилҳо,
Қоно, лаби лаъли ту бувад қони муҳаббат.

Дил хун шуду қон доғ шуду ҳол сияҳ ҳам,
Аз дасти ту, дасти ману домони муҳаббат.

Бошад руҳи ту маъдани раъною хубӣ,
Бошад дили ғампарвари ман қони муҳаббат.

Афғону ғаму оҳу ҷафову ситаму доғ —
Ин аст ба даврони ту сомони муҳаббат

Охир адаби ишқ ба саҳрои чунун зад,
Бишкаст ҷафоҳои ту паймони муҳаббат.

То захми ҷигарсӯхтагонро ситам орад,
Ҷуз лаъли лабат нест намакдони муҳаббат.

То чанд кунӣ хоки мазаллат ба сари мо,
Эй қони муҳаббат, машикан шони муҳаббат!

Хоҳӣ ситаму зулм намо, хоҳӣ иноят,
Макнуна бувад бандан фармони муҳаббат.

* * *

Эй ҷамолат ба таби синан сӯзон боис,
В-эй ҳаёлат ба нами дидан гирён боис.

Шона машшота ба он зулфи мусалсал заду шуд.
Ба парешони аҳволи парешон боис.

Аз ҷӣ рӯ пеши хати сабзи ту гирён нашавем,
Нест бар хуррамни сабза чу борон боис.

Руҳи гулгуни ту аз бода барафрӯхт, ки шуд,
Ба гудози дили мо сӯхтагонон боис.

Дар тамошокадан даҳр ба ранги руҳи ёр,
Нест бар ҳайрати ин дидан ҳайрон боис.

Холи шабрангу нишоти сухан аз лаъли лабаш,
Гашт бар доғи дилу ҷӯшиши афғон боис.

Гуфтугӯи ғами ҳичрону ҳадиси дами васл,
Гашт, Макнуна, ба ин дафтари девон боис.

* * *

Сиёҳдолии ман ҳеч шомн тор надорад,
Кудурати дили овораам ғубор надорад.

Гудози дарди муҳаббат зиёда бод ба чонам,
Чӣ суд зиндагии он, ки доғи ёр надорад.

Ба ғайри сабр илоҷи ҷафон даҳр чӣ созам,
Чунин ки майли вафо табъи рӯзгор надорад.

Мағӯ, ки ин ҳама фаръёду изтироб чӣ лозим,
Ки толиби хами зулфи ту ихтиёр надорад.

Ҳавон ишқи ту дар сина дам ба дам шавад афзун,
Дили ситамзада имсол сабри пор надорад.

Ба ҳасрати ту эн гулгашти рӯзгор малулам,
Чаро ки фарҳати бӯи хушат баҳор надорад.

Ба чашми толен Макнуна соз ҷилван лутфе,
Ки бе ту тоқати андӯҳи интизор надорад.

* * *

Соқӣё, қадаҳ пур кун, мавсими баҳор омад,
Аз насими барги гул бӯи васли ёр омад.

Гул шукуфту гулшан шуд, шамъи лола равшан шуд,
Гулситон нишеман шуд, бода хушгубор омад.

Масти ноз майнӯше, гулфишон бару дӯше,
Лолагун қаболӯше, сарви гулғузур омад.

Ғарқи баҳри савдоям, маҳв шуд саропоям,
Шоҳиди таманноям боз дар канор омад.

То эн чашми муштоқон дур шуд гули рӯят,
Ин дақиқа аз шабнам чашми ашкбор омад.

Бе ту, эй гули раъно, дӯш дар чаман рафтам,
Сарвро нагун дидам, гул ба чашми хор омад.

Дар ҳавон ҷавлонаш гирьяам ба шӯҳи зад,
Ашк бар сари мижгон тифли найсавор омад.

Дайри ишқ, к-андар вай рӯҳ мефизояд май,
Дарди сар надорад май нашъан хумор омад.

Ҳамчу шамъ Макнуна маҳви доғи ҷонкоҳ аст,
Ҳар киро дар ин маҳфил арзи эътибор омад.

* * *

Умед ҳаст, ки субҳи умеди мо бирасад,
Ниҳоятн шаби зиндонии бало бирасад.

Ба юмни чоки гиребони номуродон боз,
Мурод чувт қунад, домани қабо бирасад.

Хароши нохуни бегонаи ҳарифонро,
Зи лавҳи дил биравад, ҳарфи ошно бирасад.

Ба реғи манзили Лайля, ки марҳами алам аст,
Зи роҳи бодия Қайси бараҳнапо бирасад.

Чу шамъ дар шаби ғам равшанам кунанд аз ғайб,
Равад снѐҳиву парвонаи зиѐ бирасад.

Насими субҳ, ки дил бастаеи бар нафасаш,
Нафас кушояду анфоси дилкушо бирасад.

Сипеҳри пир кашад пупбаи нучум аз гӯш,
Зи айни ҳуш ба мазмуни мочѐро бирасад.

Асири ҳалқан гесӯи ўст Макнуна,
Ба савби олами ҷамъият аз кучо бирасад?

* * *

Фигон, ки чархи ҷафопеша бар мани ношод,
Камони чавру ҳаданги ҷафо кашиду кушод.

Ҷаҳон чунин, ки дари хушдиля ба рӯям баст,
Чӣ соя ба хотири ғамгин вазад насими мурод?

Замона баҳри ҷафо ёди бедилон орад,
Чӣ толеъест, ки ҳаргиз нарафтамаш аз ёд?

Сипеҳр бо ҳама дандони ахтарон, ҳаргиз
Гиреҳ зи кори фурӯбастаи касе накушод.

Шафақ ба чарх набошад, аҷаб, ки нест ғариб,
Агар ба хун бувад олуи домани ҷаллод.

Ҷамон камингаҳи умрест ин ҷаҳон, ки дар ӯ,
Фалак рабуд кулоҳи Каю қабои Қубод.

Нафас мазан, сари худро нигоҳдор, ки нест
Ба ғайри тафриқа мушти ғуборро аз бод.

Ба ҷайби фақр бикаш сар, ки баҳри гардани мо,
Гирифта чархи муонид ба каф каманди инод.

Зи кутми ғайб кунад рӯзгор ҳар соат
Барои хотири Макнуна меҳнате эҷод.

* * *

Эй сарви равони гулшани ноз,
Ҳусни ту баҳори гулшани роз.

Аз дарду ғами ту мустамандам,
Як раҳ назаре ба сӯи ман соз.

Эй ёр, макун маро фаромӯш,
Ҳарчанд шудӣ ба ғайр дамсоз.

Шояд, ки ду бор боз — ой,
Монда ба раҳат ду чашми ман боз.

Бошад пай куштағони ишқат
Лаъли ту Масеҳи ханда эъҷоз.

Рӯзе, ки зи хоки ман гузаштӣ,
Гардид ғубори ман сарафроз.

Мурғи дили ман ба ёди васлат
Дорад ба ҳавои ишқ парвоз.

Анҷом нашуд ба ҷуз пушаймон,
Ҳар кор, ки бе ту кардам оғоз.

Макнуна, ту барфурӯз оҳе,
Дар хирмани чарх оташ андоз.

* * *

Дило, ба ишқи бутон толиби вяфо мебош,
Ҳамеша бар дари аҳли вафо гадо мебош.

Хуш аст шеваи бегонагӣ зи бедардон,
Ба ҳар диле, ки бувад дард, ошно мебош.

Зи куштағони муҳаббат нишон агар хоҳӣ,
Ба тавфи хоки шаҳидони Карбало мебош.

Агар ту салтанати ҳар ду кави мехоҳӣ,
Ба кӯи ишқи париталъатон гадо мебош.

Машав мусоҳиби аҳли ғурур бар ҳама ҳол,
Нишин ба бесарупоён, зи худ фано мебош.

Бар ҳар кучо, ки равӣ, ҳусни ёр дар назар аст,
Кушой чашми яқин, толиби худо мебош.

Вафо шукуфтагули гулшани муҳаббати ўст,
Ба ҳар тариқ ту Макнуна дар вафо мебош.

* * *

Эй дили девона, аз ғам шод бош,
Аз ҳавасхон қаҳон озод бош.

Чашм пӯш аз чилваи мавзунқадон,
Толиби он сарви ҳуризод бош.

Ком чӯй аз лаби ширини ӯ,
Муддате дар кӯҳи ғам Фарҳод бош.

Ғамзаро таълими машқи ноз кун,
Дар тариқи дилбарӣ устод бош.

Ҷилвагоҳи нози ӯ хоҳӣ шудан,
Эй дили вайрони ман, обод бош.

Рафт аз дасти ту домони висол,
Баъд аз ин дар маърази фаръед бош.

Охири ҳар мушқил осонӣ бувад,
Баъд аз ин, Макнуна, аз ғам шод бош.

* * *

Афганад оташ ба гулшан аз забон гуфтори ишқ,
Аз ҳавас натвон ба даст овард зулфи ёри ишқ.

Мурғ медонад забони мурғро, эй андалеб,
Ҷуз ту набвад бо дили ман маҳрами асрори ишқ.

Дар тунукзарфии дил кайфияти изҳори роз
Баркашида гардани Мансурро бар дори ишқ.

Ком нагрифта зи васли шарбати Ширин ҳанӯз,
Хӯрд захре аз аҷал Фарҳод дар кӯҳсори ишқ.

Таъна бар хуршеди гардун мезанад нури дилаш,
Бар сари ҳар кас фитад гар сояи девори ишқ.

Аз саводи кифри зулфаш ҳусни рӯяш чилва зад,
Чун Бараҳман бар миёнам баста шуд зуннори ишқ!

Бар умеди он, ки аз дорушифо ояд даво,
Ҷар кӣ чун Макнуна гардад дар ҷаҳон бемори ишқ.

* * *

Ҷар касе гардад агар як лаҳза дамсози қалам,
Мурғи рӯҳаш дар бадан паррад зи овози қалам.

Ҷамчу ман бар сафҳаи айём аз савдон ишқ,
Дуди оҳу ашки ӯ анҷому оғози қалам.

Кист фаҳмад нуктаи рамзи ҳуруфи кофу нун,
То нагардад ҷамчу маънӣ маҳрами рози қалам?

Гирьяҳо дорад зи мотам аз ғами ҳичрони ёр,
Аз сиёҳӣ дошта ҷар дам сарандозӣ қалам.

Нест фаҳмидан, вале бо гӯши дил хоҳад шунид,
Нолаи Макнунаи мо шуд ҷамовози қалам.

* * *

Аз китоби ишқ чандин дoston дорад дилам,
Ҷамчу доғи лола аз савдо нишон дорад дилам.

Рафтаам аз хеш дар ҷое, ки он ҷо роҳ нест,
Дар ғубори боли анҷо ошён дорад дилам.

Чун равад гар аз лаби носури ӯ, ҷуз нола нест,
Гӯши ҷон барнеҳ ба ман, афғон ҷӣ сон дорад дилам.

Роҳи дашти ишқ ҷуз бо дард нолаймуданист,
Аз ғаму оҳу надомат корвон дорад дилам.

Чун нашуд пур доғ, кай донад касе мазмунӣ ишқ,
Маънин савдон лафзи бенишон дорад дилам.

Бо мақоми дардхоҳӣ рафтанат аз роҳ не,
То ба боми нола чандин нардбон дорад дилам.

Тоати бедард, эй Макнуна, бас бошад абас,
Зиндагй чун чон ба тан аз ишқ чон дорад дилам.

* * *

Солҳо шуд гулшани дидор дорам орзу,
Булбулосо он гули рухсор дорам орзу.

То нафаҳмад кас ба даври ораз он рамзи даҳан,
Ҷамчу дил як маҳрами асрор дорам орзу.

Тўтии табъаш, ки аз ҳар нукта шаккар мечаконд,
Гаштаам ойнаву гуфтор дорам орзу.

Чатр зад мастона товус аз хирому чилвааш,
Ман ҳам аз сарви қадаш рафтор дорам орзу.

То наяфтад бо чамоли безаволаш чашми бад,
Бо баёзи гарданаш тўмор дорам орзу.

Буд беморй ба тан аз иллоти махмурням,
Аз лаби ў бодан саршор дорам орзу.

То мани бечораи Макнунаро созад мадад,
Илтифот аз ҳочаи Аҳрор дорам орзу.

* * *

Гар бишнавад аз хатти лаби ёр бунафша,
Рўяд ҳама бар гирди шакарзор бунафша.

Машшота, ки нилй кунад он гўшан абру.
Орад ба сари наргиси бемор бунафша.

Аз хатти руху лутфи тан он шўх ниҳоласт,
Шохаш гулу баргаш суману бор бунафша.

Аз сабзаи навхоста бемори ғамашро
Андохта дар шарбати дидор бунафша.

Чуз дидан пурхуни ману шакли саводаш,
Мумкин набувад раста зи гулзор бунафша.

Рухсори ту аз турраву холу хату кокул,
Боғест гулаш андаку бисъёр бунафша.

Аз ҳалқан хубони чаман ҳусни туро ҳаст
Девор гулу сояи девор бунафша.

Овехта садпора дили хеш ба мӯе,
Мондаст зи шавқи рухи гулзор бунафша.

Дар дидан Макнуна ба гулзори тамошо,
Шуд аз хати сабзи ту нигунсор бунафша.

МУНДАРИЖА

Ғазаллар	7
Мухаммаслар	79
Мусамманлар	84
Таржиъбанд	87
Фироқнома	90
Форсий ғазаллардан	94

На узбекском языке

НАДИРА

Избранное

Издательство ЦК КП Узбекистана
Ташкент — 1979 г.

Редактор М. Раҳматуллаева
Техн. редактор Г. Г. Ломиворотова
Корректор М. Ҳожиметова

Теришга берилди 22.02.79. Босишга рухсат этилди
28.05.79. Формати $70 \times 90\frac{1}{32}$. Қоғоз № 2. Гарнитура
«Новая газетная». Юқори босма. Шартли босма листи
4,09 + 7 вкл. Нашриёт ҳисоб листи 3,92. Тиражи 150000.
Заказ 2908. Баҳоси: силлиқ ялтироқ қоғозда босилгани
75 т., 1-қоғозда босилгани 65 т.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриётнинг
Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмаҳонаси.
Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 28-уй.

ББК 84Ўз1
Н 73

Нодира.

Нодира шеърятидан (Редкол.: Ҳ. С. Сулаймонов ва бошқ; Тузувчи ва сўз боши муаллифи М. Қодирова; Расмларни Қ. Башаров ишлаган. Т., Ўзбекистон КП МК нашриёти, 1979. 109 б. (Шарқ классиклари меросидан).

Сарл. олдиди: Ўзбекистон ССР ФА. Қўлёзмалар ин-ти.

Надира. Избранное.

ББК 84Ўз1
Ўз1